

Pioneering for You

wilo

Wilo Motor FKT 50.1, 57, 63.1, 63.2 + EMU FA

sr Uputstvo za ugradnju i upotrebu

Sadržaj

1 Opšte.....	5
1.1 O ovom uputstvu	5
1.2 Autorsko pravo	5
1.3 Zadržavanje prava na izmene	5
1.4 Garancija.....	5
2 Sigurnost.....	5
2.1 Označavanje sigurnosnih napomena	5
2.2 Kvalifikacija osoblja	7
2.3 Električni radovi.....	7
2.4 Nadzorni uređaji	7
2.5 Korišćenje fluida opasnih po život.....	8
2.6 Transport.....	8
2.7 Radovi na instalaciji/demontaži	8
2.8 Za vreme rada	8
2.9 Radovi na održavanju	9
2.10 Pogonska sredstva.....	9
2.11 Obaveze operatora	9
3 Primena/upotreba.....	10
3.1 Namenska upotreba	10
3.2 Nenamenska upotreba.....	10
4 Opis proizvoda	10
4.1 Konstrukcija	10
4.2 Nadzorni uređaji	12
4.3 Režimi rada.....	13
4.4 Pogon sa frekventnim regulatorom	13
4.5 Rad u eksplozivnoj atmosferi	13
4.6 Natpisna pločica.....	13
4.7 Način označavanja	14
4.8 Opseg isporuke.....	15
4.9 Dodatna oprema	15
5 Transport i skladištenje.....	15
5.1 Isporuka	15
5.2 Transport	15
5.3 Skladištenje.....	16
6 Instalacija i električno povezivanje.....	17
6.1 Kvalifikacija osoblja	17
6.2 Načini postavljanja.....	17
6.3 Obaveze operatora	17
6.4 Instalacija	17
6.5 Električno povezivanje	24
7 Puštanje u rad.....	28
7.1 Kvalifikacija osoblja	29
7.2 Obaveze operatora	29
7.3 Kontrola smera obrtaja (samo kod trofaznih motora)	29
7.4 Rad u eksplozivnoj atmosferi	29
7.5 Pre uključivanja.....	30
7.6 Uključivanje i isključivanje	30
7.7 Za vreme rada	30
8 Stavljanje van pogona / demontaža.....	31
8.1 Kvalifikacija osoblja	31
8.2 Obaveze operatora	32
8.3 Staviti van pogona	32
8.4 Demontaža.....	32

9 Održavanje.....	34
9.1 Kvalifikacija osoblja	34
9.2 Obaveze operatora	34
9.3 Natpisi na navojnim zavrtnjima.....	34
9.4 Pogonska sredstva.....	35
9.5 Intervalli održavanja.....	36
9.6 Mere održavanja.....	36
9.7 Popravke.....	43
10 Greške, uzroci i otklanjanje	45
11 Rezervni delovi	48
12 Odvod.....	48
12.1 Ulja i maziva	48
12.2 Mešavina voda/glikol.....	48
12.3 Zaštitna odeća	48
12.4 Informacije o sakupljanju iskorišćenih električnih i elektronskih proizvoda	48
13 Prilog	49
13.1 Startni momenti	49
13.2 Pogon sa frekventnim regulatorom	49
13.3 EX odobrenje.....	50

1	Opšte	
1.1	O ovom uputstvu	<p>Uputstvo za ugradnju i upotrebu je sastavni deo proizvoda. Pre svih radova pročitati ovo uputstvo i uvek ga čuvati na dostupnom mestu. Potpuno uvažavanje ovog uputstva je preduslov za propisnu upotrebu i pravilno rukovanje proizvodom. Obratite pažnju na sve podatke i označke na proizvodu.</p> <p>Jezik originalnog uputstva je nemački. Svi ostali jezici ovog uputstva su prevod originalnog uputstva.</p>
1.2	Autorsko pravo	<p>Autorsko pravo za ovo uputstvo za ugradnju i upotrebu zadržava proizvođač. Sadržaji bilo koje vrste ne smeju da se umnožavaju, da se distribuiraju ili neovlašćeno koriste ili drugima daju na korišćenje u konkurentne svrhe.</p>
1.3	Zadržavanje prava na izmene	<p>Proizvođač zadržava sva prava da vrši tehničke izmene na proizvodu ili pojedinim komponentama. Korišćene ilustracije mogu odstupati od originala i služe kao primer za prikaz proizvoda.</p>
1.4	Garancija	<p>Za garanciju i trajanje garancije važe podaci u skladu sa važećim „Opštim uslovima poslovanja“. Možete ih pronaći na adresi: www.wilo.com/legal</p> <p>Svako odstupanje od toga mora da se definije ugovorom i u tom slučaju će imati prvenstvo.</p> <p>Pravo na garanciju</p> <p>Ukoliko se pridržavate sledećih tačaka, proizvođač se obavezuje na otklanjanje svakog kvalitativnog i konstruktivnog nedostatka:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Nedostaci se tokom trajanja garancije u pisanom obliku prijavljuju proizvođaču. → Korišćenje u skladu sa namenskom upotrebotom. → Svi nadzorni uredaji su priključeni i ispitani pre puštanja u rad. <p>Isključenje odgovornosti</p> <p>Isključenje odgovornosti isključuje svaku odgovornost za štetu koja je naneta licima, materijalnu štetu ili finansijske gubitke. Isključivanje sledi ukoliko je ispunjen jedan od uslova iz sledećih tačaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Nedovoljno dimenzionisanje usled manjkavih ili pogrešnih informacija korisnika ili kupca. → Nepoštovanje uputstva za ugradnju i upotrebu → Nenamenska upotreba → Nepravilno skladištenje i transport → Pogrešna instalacija ili demontaža → Nepravilno održavanje → Neovlašćena popravka → Nedostaci podloge za ugradnju → Hemski, električni ili elektrohemski uticaji → Habanje
2	Sigurnost	<p>Ovo poglavlje sadrži osnovna uputstva za pojedine faze tokom veka trajanja. Nepoštovanje ovih uputstava može da izazove sledeće opasnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Ugrožavanje ljudi električnim, mehaničkim i bakteriološkim uticajem, kao i elektromagnetskim poljima → Ugrožavanje životne okoline usled isticanja opasnih materija → Materijalne štete → Otkazivanje važnih funkcija proizvoda <p>Nepoštovanje ovih uputstava može da dovede do gubitka prava na naknadu štete po osnovu garancije.</p> <p>Pored toga, mora se obratiti pažnja na bezbednosna uputstva u ostalim poglavljima!</p>
2.1	Označavanje sigurnosnih napomena	<p>U ovom uputstvu za ugradnju i upotrebu koriste se bezbednosna uputstva za materijalnu štetu i telesne povrede. Ova bezbednosna uputstva su različito predstavljena:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Bezbednosna uputstva za telesne povrede počinju signalnom reči ispred koje je postavljen odgovarajući simbol i označena su sivom bojom.

OPASNOST**Vrsta i izvor opasnosti!**

Dejstva opasnosti i uputstva za sprečavanje.

- Bezbednosna uputstva za materijalnu štetu počinju signalnom reči i predstavljene su **bez simbola**.

OPREZ**Vrsta i izvor opasnosti!**

Dejstvo ili informacije.

Signalne reči

- **OPASNOST!**
Nepoštovanje dovodi do smrti ili ozbiljnih povreda!
- **UPOZORENJE!**
Nepoštovanje može dovesti do (ozbiljnih) povreda!
- **OPREZ!**
Nepoštovanje može dovesti do materijalne štete ili potpunog oštećenja.
- **NAPOMENA!**
Korisna napomena za rukovanje proizvodom

Označavanja teksta

- ✓ Preduslov
- 1. Radni korak / nabranjanje
⇒ Napomena / uputstvo
- Rezultat

Simboli

U ovom uputstvu se koriste sledeći simboli:

Opasnost od električnog napona

Opasnost od bakterijske infekcije

Opasnost od eksplozije

Opasnost od eksplozivne atmosfere

Opšti znak upozorenja

Upozorenje na opasnost od posekotina

Upozorenje na vruće površine

Upozorenje na visok pritisak

Upozorenje na viseći teret

Lična zaštitna oprema: Nositi zaštitni šлем

Lična zaštitna oprema: Nositi zaštitu za stopala

Lična zaštitna oprema: Nositi zaštitu za ruke

Lična zaštitna oprema: Nositi zaštitu za usta

Lična zaštitna oprema: Nositi zaštitne naočare

Zabranjen samostalan rad! Mora biti prisutna još jedna osoba.

Korisna napomena

2.2 Kvalifikacija osoblja

Osoblje mora:

- Da bude informisano o lokalnim propisima za zaštitu od nezgoda.
- Da pročita i razume uputstva za ugradnju i upotrebu.

Osoblje mora da ima sledeće kvalifikacije:

- Električni radovi: Električne radove mora da izvodi kvalifikovani električar.
- Radovi na instalaciji/demontaži: Stručno lice mora da bude obučeno za rukovanje svim neophodnim alatima i potrebnim materijalima za pričvršćivanje na postojeću podlogu za instalaciju.
- Radovi na održavanju: Stručno lice mora da bude upoznato sa rukovanjem radnim sredstvima koje koristi i njihovim odlaganjem. Pored toga stručno lice mora da poseduje osnovna znanja iz oblasti mašinstva.

Definicija „kvalifikovanog električara”

Kvalifikovani električar je osoba sa odgovarajućom stručnom obukom, znanjem i iskustvom, koja prepoznae opasnosti od električne energije i u stanju je da ih spreči.

2.3 Električni radovi

- Električne radove mora da izvede električar.
- Pre svih radova proizvod isključiti iz električne mreže i osigurati od neovlašćenog ponovnog uključenja.
- Strujni priključak mora da odgovara lokalnim propisima.
- Uskladiti se sa zahtevima lokalnog preduzeća za snabdevanje električnom energijom.
- Osoblje informisati o izvođenju električnog priključka.
- Osoblje informisati o mogućnostima isključenja proizvoda.
- Moraju se poštovati tehnički podaci iz ovog uputstva za ugradnju i upotrebu, kao i podaci na natpisnoj pločici.
- Proizvod uzemljiti.
- Uskladiti se sa propisima za priključak na električni upravljački uređaj.
- Kada se koriste elektronska upravljanja za pokretanje (npr. soft start ili frekventni regulator) moraju da se poštuju propisi o elektromagnetskoj kompatibilnosti. Ako je potrebno, moraju se uzeti u obzir posebne mere (npr. oklopljeni kabl, filter itd.).
- Neispravan priključni kabl odmah zameniti. Konsultovati se sa službom za korisnike.

2.4 Nadzorni uređaji

Sledeći nadzorni uređaji moraju biti postavljeni na objektu:

Strujni prekidač

Jačina i karakteristika preklapanja strujnog prekidača odgovaraju nominalnoj strujii priključenog proizvoda. Pridržavati se lokalnih propisa.

Zaštitni prekidač motora

Kod proizvoda bez utikača na objektu planirati zaštitni prekidač motora! Minimalni zahtev je termički relej/zaštitni prekidač motora sa kompenzacijom temperature, diferencijalnim aktiviranjem i blokadom ponovnog uključivanja prema lokalnim propisima. Za priključak osetljive strujne mreže na objektu planirati ugradnju dodatnih zaštitnih uređaja (npr. relej za prenapon, relej za podnapon ili relej za otkaž faza itd.).

Prekostrujna zaštitna sklopka (RCD)

Pridržavati se propisa lokalnog preduzeća za snabdevanje električnom energijom! Preporučuje se korišćenje prekostrujne zaštitne sklopke (RCD).

Kada osobe mogu da dođu u dodir sa proizvodom i provodnim tečnostima, priključak osigurati **pomoću** prekostrujne zaštitne sklopke (RCD).

2.5 Korišćenje fluida opasnih po život

Pri korišćenju proizvoda u fluidima opasnim po život postoji opasnost od bakterijske infekcije! Ovaj proizvod mora temeljno da se očisti i dezinfikuje nakon demontaže i pre dalje upotrebe. Operator mora da obezbedi sledeće:

- Za čišćenje proizvoda stavlja se na raspolaganje i nosi sledeća zaštitna oprema:
  - Zatvorene zaštitne naočare
  - Maska za zaštitu disajnih organa
  - Zaštitne rukavice
- Osoblje mora da bude informisano o fluidu, povezanim opasnostima i pravilnom postupanju sa njim!

2.6 Transport

- Mora da se nosi sledeća zaštitna oprema:
  - Zaštitna obuća
  - Zaštitna kaciga (kod primene opreme za podizanje)
- Pri transportu proizvoda uvek treba da se hvata ručka. Nikad se ne sme vući za strujni napojni vod!
- Samo zakonski propisani i dozvoljeni uređaji za pričvršćivanje smeju da se koriste.
- Uredaje za pričvršćivanje izabrati na osnovu postojećih uslova (vremenski uslovi, potporna tačka, teret itd.).
- Uredaj za pričvršćivanje uvek pričvrstiti u potpornim tačkama (ručka ili ušica za podizanje).
- Stabilnost opreme za podizanje tokom primene mora biti zagarantovana.
- Još jedna osoba za koordinisanje mora da se uključi u slučaju potrebe (npr. slaba vidljivost) kod upotrebe opreme za podizanje.
- Zadržavanje ljudi ispod visećeg tereta nije dozvoljeno. **Ne** smeju da se prenose iznad radnih mesta na kojima se zadržavaju ljudi.

2.7 Radovi na instalaciji/demontaži

- Nosi sledeću zaštitnu opremu:
  - Zaštitna obuća
  - Zaštitne rukavice za zaštitu od posekotina
  - Zaštitna kaciga (kod primene opreme za podizanje)
- Pridržavati se važećih zakona i propisa o bezbednosti na radu i zaštiti od nesreća na mestu primene.
- Proizvod isključiti iz električne mreže i osigurati od neovlašćenog ponovnog uključenja.
- Svi rotirajući delovi se moraju zaustaviti.
- U zatvorenim prostorijama treba obezbediti dovoljnu ventilaciju.
- Radi sigurnosti prilikom radova u šahtovima i zatvorenim prostorijama mora biti prisutna još jedna osoba.
- Kada dolazi do sakupljanja otrovnih gasova ili gasova koji izazivaju gušenje, odmah preduzeti mere zaštite!
- Proizvod dobro očistiti. Dezinfikovati proizvode koji su bili ugrađeni u fluidima opasnim po život!
- Obezbediti da pri svim radovima na zavarivanju ili električnim uređajima ne postoji opasnost od eksplozije.

2.8 Za vreme rada

- Nosi sledeću zaštitnu opremu:
  - Zaštitna obuća
  - Zaštita za sluh (u skladu sa zahtevima pravilnika o radu)
- Radno područje proizvoda nije područje za zadržavanje. Prilikom rada niko ne sme da se zadržava u radnom području.
- Operator mora odgovornim osobama odmah da prijavi svaku grešku ili nepravilnost.

- Operator mora pažljivo da obavi isključivanje u slučaju nedostatka koji ugrožava bezbednost, kao što su:
  - Otkaz sigurnosnih i nadzornih uređaja
  - Oštećenje delova kućišta
  - Oštećenje električnih uređaja
- Nikad ne posežite u usisni nastavak. Rotacioni delovi mogu da prignječe ili odseku ekstremite.
- Kada se motor izroni u toku rada, kao i kod montaže na suvom, kućište motora može biti zagrejano iznad 40 °C (104 °F).
- Otvoriti sve zasune na vodovima sa usisne i potisne strane.
- Obezbediti minimalni nivo vode sa zaštitom od rada na suvo.
- Proizvod pod normalnim uslovima rada ima nivo zvučnog pritiska ispod 85 dB(A). Međutim, stvarni zvučni pritisak zavisi od više faktora:
  - Dubina za ugradnju
  - Montaža
  - Pričvršćivanje dodatne opreme i cevovoda
  - Radna tačka
  - Dubina uranjanja
- Kada proizvod radi pod propisanim uslovima rada, operator mora da izvrši merenje nivoa zvučnog pritiska. Pri nivou zvučnog pritisaka od 85 dB(A) mora da se nosi zaštita za sluh i da se uvaži napomena u pravilniku o radu!

2.9 Radovi na održavanju

- Nosit sledeću zaštitnu opremu:
  - Zatvorene zaštitne naočare
  - Zaštitna obuća
  - Zaštitne rukavice za zaštitu od posekotina
- Radove na održavanju uvek obavljati van radnog prostora / mesta postavljanja.
- Obavljati samo radove na održavanju koji su opisani u ovom uputstvu za ugradnju i upotrebu.
- Za održavanje i popravku smeju da se koriste samo originalni rezervni delovi proizvođača. Upotreba drugih delova, koji nisu originalni delovi, oslobođa proizvođača bilo kakve odgovornosti.
- Propuštanje fluida i pogonskog sredstva mora odmah da se pokupi i odloži u skladu sa važećim lokalnim direktivama.
- Alat čuvati na predviđenim mestima.
- Po završetku radova ponovo moraju da se postave svi sigurnosni i nadzorni uređaji i mora da se proveri da li pravilno funkcionišu.

Promena pogonskog sredstva

U slučaju kvara, u motoru se može stvoriti pritisak **od više bara!** Ovaj pritisak se rasterećuje **otvaranjem** navojnih zavrtnjeva. Nepažljivo otvoreni navojni zavrtnji mogu da se odbace većom brzinom! Da bi se izbegle povrede, pratiti sledeća uputstva:

- Pridržavati se propisanog redosleda radnih koraka.
- Navojne zavrtnje odvrtati postepeno i nikada do kraja. Čim se pritisak rastereti (čuje se zviždanje ili šuštanje vazduha), prekinuti sa odvrtanjem.
- UPOZORENJE! Kada se pritisak rastereti, može doći do prskanja vrućeg pogonskog sredstva. Može doći do opekotina! Da bi se sprečile povrede, pre svih radova pustiti da se motor ohladi do temperature okoline!**
- Kada se pritisak potpuno rastereti, navojni zavrtanj odvrnuti do kraja.

2.10 Pogonska sredstva

Motor se nalazi u prostoru motora i zaptivnoj komori napunjenoj belim uljem ili mešavinom voda/glikol. Pogonsko sredstvo mora da se menja pri redovnim radovima na održavanju i odlaže u skladu sa lokalnim direktivama.

2.11 Obaveze operatora

- Uputstvo za ugradnju i upotrebu staviti na raspolaganje na jeziku kojim govori osoblje.
- Obezbediti potrebnu obuku osoblja za navedene radove.
- Potrebnu zaštitnu opremu staviti na raspolaganje i pobrinuti se da osoblje nosi zaštitnu opremu.
- Bezbednosne i informativne oznake postavljene na proizvodu moraju uvek da budu čitke.
- Osoblje mora da bude informisano o načinu funkcionisanja sistema.
- Isključiti opasnosti od električne struje.
- Opasne komponente u sistemu opremiti zaštitom od dodirivanja na objektu.
- Radno područje obeležiti i osigurati.
- Zbog bezbednosti radnog procesa definisati raspodelu zadataka za osoblje.

Deci i licima mlađim od 16 godina, kao i licima sa ograničenim fizičkim, čulnim ili psihičkim sposobnostima, zabranjen je rad sa ovim proizvodom! Neophodno je da stručno osoblje nadzire lica ispod 18 godina!

3 Primena/upotreba

3.1 Namenska upotreba

Uronjavajuće pumpe su pogodne za transport:

- Otpadne vode sa fekalijama
- Zaprljane vode (sa manjim količinama peska i šljunka)
- Tehnološke otpadne vode
- Fluida sa maks. 8 % suve materije

3.2 Nenamenska upotreba

OPASNOST

Eksplozija usled pumpanja eksplozivnih fluida!

Pumpanje lakozapaljivih i eksplozivnih fluida (benzina, kerozina itd.) u njihovom čistom obliku najstrože je zabranjeno. Postoji opasnost po život usled eksplozije! Pumpe nisu koncipirane za ove fluide.

OPASNOST

Opasnost od fluida opasnog po zdravlje!

Kada se pumpa koristi u fluidima opasnim po zdravlje, pumpu dekontaminirati nakon demontaže i pre svih daljih radova! Opasnost po život! Uvažiti podatke iz pravilnika o radu! Operator mora da obezbedi da osoblje dobije i pročita pravilnik o radu!

Uronjive pumpe **ne smeju** da se koriste za pumpanje:

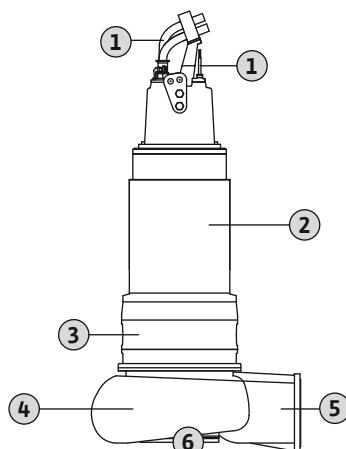
- Pitke vode
- Fluida sa tvrdim sastavnim delovima (npr. drvo, metal itd.)
- Fluide sa velikim količinama abrazivnih sastojaka (npr. pesak, šljunak)

Namenska upotreba takođe uključuje poštovanje ovih uputstava. Svaka drugačija primena smatra se nemenskom.

4 Opis proizvoda

4.1 Konstrukcija

Uronjiva pumpa za otpadnu vodu kao potopivi monoblok agregat za trajni režim rada montaže na suvom i vlažnom prostoru.

1	Strujni napojni vod
2	Motor
3	Zaptivno kućište
4	Kućište hidraulike
5	Potisni nastavak
6	Usisni nastavak

Fig. 1: Pregled

4.1.1 Hidraulika

Centrifugalna hidraulika sa različitim oblicima radnih kola, sa potisne strane sa horizontalnim prirubničkim spojem, poklopcom za otvor za čišćenje, kao i radnim prstenom i prstenom sa žlebom.

Hidraulika **nije** samousisna, tj. dotok fluida mora biti samostalan ili sa ulaznim pritiskom.

Oblici radnih kola

Pojedinačni oblici radnih kola zavise od veličine hidraulike i ne odgovara svaki radni točak svakoj hidraulici. Ovde možete pronaći pregled različitih oblika radnih kola:

- Vortex radno kolo
- Jednokanalno radno kolo
- Dvokanalno radno kolo
- Trokanalno radno kolo
- Četvorokanalno radno kolo
- Radno kolo SOLID, zatvoreno ili poluotvoreno

Poklopac otvora za čišćenje (zavisi od hidraulike)

Dodatni otvori na kućištu hidraulike. Preko ovih otvora se mogu otkloniti zapušenja u hidraulici.

Razdvojni i radni prsten (zavisno od hidraulike)

Usisni nastavak i radno kolo se najviše koriste prilikom pumpanja. Kod radnih točkova koji se nalaze u kanalima rastojanje između radnog kola i usisnog nastavka je važan faktor koji utiče na konstantan stepen iskorišćenja. Što je rastojanje između radnog kola i usisnog nastavka veće, to su veći gubici u snazi pumpanja. Stepen iskorišćenja se smanjuje i povećava se opasnost od začepljenja. Kako bi se postigao dugi i efikasan rad hidraulike, obratite pažnju na proces ugradnje radnog kola i hidraulike kao i kliznog i habajućeg prstena.

- Klizni prsten
Klizni prsten se stavlja na točkove u kanalu i štiti prostruјnu ivicu radnog kola.
- Habajući prsten
Habajući prsten se ugrađuje u usisni nastavak hidraulike i štiti prostruјnu ivicu u kružnoj komori.

U slučaju habanja oba dela se po potrebi mogu jedan sa drugim zameniti.

4.1.2 Motor

Kao motori se primenjuju uronjivi motori sa sopstvenim hlađenjem u trofaznoj verziji. Motor se može koristiti u potopljenom ili izronjenom stanju u trajnom režimu rada. Moguća je trajna montaža na suvom. Nastali kondenzat se sakuplja u posebnoj komori i može da se ispusti. Gornji kotrljajni ležaj je trajno podmazan i stoga ne zahteva održavanje, dok se donji kotrljajni ležaj mora redovno podmazivati. Priklučni kabl je po dužini trajno vodootporno zaliven i ima slobodne krajeve.

4.1.3 Sistem hlađenja

Motor ima aktivni sistem hlađenja sa posebnim kružnim tokom hlađenja. Kao rashladno sredstvo se koristi mešavina vode/glikola P35. Cirkulacija rashladnog sredstva se odvija preko radnog kola. Radno kolo se pokreće preko vratila motora. Otpadna toploplota se preko kućišta motora odvodi direktno u fluid. Sistem hlađenja sam po sebi nije pod pritiskom u hladnom stanju.

4.1.4 Zaptivanje

Zaptivanje u odnosu na fluid i prostor motora vrši se preko dva posebna mehanička zaptivača. U zavisnosti od veličine konstrukcije motora, verzija zaptivne komore se izvodi na dva načina:

- FKT 50.1, FKT 57, FKT 63.1: Zaptivna komora i sistem hlađenja čine jedno-komorni sistem. Zaptivna komora i sistem hlađenja su napunjeni rashladnim sredstvom P35.
- FKT 63.2: Zaptivna komora i sistem hlađenja čine 2-komorni sistem. Pri tom je zaptivna komora napunjena medicinskim belim uljem, a sistem hlađenja rashladnim sredstvom P35.

Propuštanje zaptivanja se sakuplja u zaptivnoj komori ili komori za propuštanje:

- Zaptivna komora sakuplja moguće propuštanje zaptivanja sa strane fluida.
- Komora za propuštanje sakuplja moguće propuštanje zaptivanja sa strane motora.

4.1.5 Materijal

Kod standardnog modela primenjuju se sledeći materijali:

- Kućište pumpe: EN-GJL-250 (ASTM A48 Class 35/40B)
- Radno kolo: EN-GJL-250 (ASTM A48 Class 35/40B)
- Kućište motora: EN-GJL-250 (ASTM A48 Class 35/40B)
- Zaptivanje:
  - Sa strane motora: SiC/SiC
  - Sa strane fluida: SiC/SiC
  - Statički: NBR (Nitril)

Tačni podaci o materijalima su prikazani u određenim konfiguracijama.

4.2 Nadzorni uređaji

Pregled mogućih nadzornih uređaja:

	FKT 50.1	FKT 57	FKT 63.1	FKT 63.2
Interni nadzorni uređaji				
Prostor sa stezaljkama/prostor motora	•	•	•	•
Namotaj motora	•	•	•	•
Ležaj motora	o	o	o	o
Zaptivna komora	–	–	–	•
Komora za propuštanje	•	•	•	•
Senzor oscilacija	o	o	o	o
Eksterni nadzorni uređaji				
Zaptivna komora	–	–	–	o

Legenda: – = ne postoji / nije moguće, o = opciono, • = serijski

Svi dostupni nadzorni uređaji moraju uvek biti priključeni!

Nadzor prostora sa stezaljkama i prostora motora

Nadzor prostora sa stezaljkama i prostora motora štiti priključke i namotaj motora od kratkog spoja. Obuhvatanje tečnosti se odvija preko svake elektrode u prostoru sa stezaljkama i prostoru motora.

Nadzor namotaja motora

Termički nadzor motora štiti namotaj motora od pregrevanja. Ograničenje temperature se standardno izvodi pomoću bimetalnog senzora.

Registrovanje temperature se može opciono izvoditi putem PTC-senzora. Termički nadzor motora se opciono takođe može realizovati kao temperaturna regulacija. Na taj način je moguće registrovanje dve temperature. Ako se postigne niža temperatura, nakon hlađenja motora može se ponovo automatski uključiti. Tek kada se postigne visoka temperatura, mora uslediti isključivanje pomoću blokade ponovnog uključivanja.

Interni nadzor zaptivne komore

Zaptivna komora je opremljena unutrašnjom štapnom elektrodom. Elektroda registruje ulazak fluida kroz mehanički zaptivač na strani fluida. Preko upravljanja pumpom može se uključiti alarm ili se može isključiti pumpa.

Eksterni nadzor zaptivne komore

Zaptivna komora opciono može biti opremljena spoljašnjom štapnom elektrodom. Elektroda registruje ulazak fluida kroz mehanički zaptivač na strani fluida. Preko upravljanja pumpom može se uključiti alarm ili se može isključiti pumpa.

Nadzor komore za propuštanje

Komora za propuštanje je opremljena plivajućim prekidačem. Plivajući prekidač registruje ulazak fluida kroz mehanički zaptivač sa strane motora. Preko upravljanja pumpom može se uključiti alarm ili se može isključiti pumpa.

Nadzor motornog ležaja

Termički nadzor motornog ležaja štiti kotrljajni ležaj od pregrevanja. Za registrovanje temperature se koriste Pt100-senzori.

Nadzor oscilacija usled rada

Pumpa može da se opremi senzorom oscilacija. Senzor oscilacija registruje oscilacije koje nastaju tokom rada. Preko upravljanja pumpom može se uključiti alarm ili se može isključiti pumpa u zavisnosti od graničnih vrednosti.

NAPOMENA! Granične vrednosti se moraju definisati pre puštanja u rad i dokumentovati u protokolu o puštanju u rad!

4.3 Režimi rada

Vrsta rada S1: Trajni pogon

Pumpa može da radi kontinuirano pod nominalnim opterećenjem, bez prekoračenja dozvoljene temperature.

Režim rada: Izranjanje

Režim rada „Izranjanje“ opisuje mogućnost da motor izroni za vreme procesa ispumpavanja. Na taj način je moguće smanjivanje nivoa vode sve do gornje ivice hidraulike. Za vreme izranjanja obratite pažnju na sledeće tačke:

- Režim rada: Trajni pogon (S1).
- Maks. temperatura okoline i fluida: Maks. temperatura okoline odgovara maks. temperaturi fluida prema natpisnoj pločici.

4.4	Pogon sa frekventnim regulatorom	Rad na frekventnom regulatoru je dozvoljen. Prihvativate odgovarajuće zahteve i obratite pažnju na njih!
------------	---	--

4.5 Rad u eksplozivnoj atmosferi

	FKT 50.1	FKT 57 ...-E3	FKT 63.1	FKT 63.1 ...-E3	FKT 63.2 ...-E3
Odobrenje u skladu sa standardom ATEX	o	o	o	o	o
Odobrenje u skladu sa standardom FM	o	-	-	-	-
Odobrenje u skladu sa standardom CSA-Ex	-	-	-	-	-

Legenda: – = ne postoji / nije moguće, o = opciono, • = serijski

Pumpe koje su dozvoljene za upotrebu u eksplozivnim atmosferama moraju na natpisnoj pločici da budu označene kako sledi:

- „Ex“ simbol odgovarajućeg odobrenja
- EX klasifikacija

Pročitajte odgovarajuće zahteve u Ex-poglavlju o zaštiti u ovom uputstvu za upotrebu i obratite pažnju na njih!

ATEX certifikat

Pumpe su pogodne za rad u područjima ugroženim eksplozijom:

- Grupa uređaja: II
- Kategorija: 2, zona 1 i zona 2
- Pumpe se ne smeju primenjivati u zoni 0!**

FM-odobrenje

Pumpe su pogodne za rad u područjima ugroženim eksplozijom:

- Klasa zaštite: Explosionproof
- Kategorija: Class I, Division 1

Napomena: Kada se ožičenje izvodi prema Division 1, instalacija u Class I, Division 2 je takođe dozvoljena.

4.6 Natpisna pločica

U nastavku sledi pregled skraćenica i relevantnih podataka na natpisnim pločicama:

Opis natpisne pločice	Vrednost
P-Typ	Tip pumpe
M-Typ	Tip motora
S/N	Serijski broj
Art.-No.	Broj artikla
MFY	Datum proizvodnje*
Q _N	Radna tačka protoka

Opis natpisne pločice	Vrednost
$Q_{\max}$	Maks. protok
H_N	Radna tačka napora
$H_{\max}$	Maks. napor
$H_{\min}$	Min.napor
n	Broj obrtaja
T	Maks. temperatura fluida
IP	Klasa zaštite
I	Nominalna struja
I_{ST}	Polazna struja
I_{SF}	Nominalna struja za faktor servisiranja
P_1	Prijem snage
P_2	Nominalna snaga
U	Određeni napon
f	Frekvencija
$\cos \varphi$	Stepen iskorišćenja motora
SF	Faktor servisiranja
OT_s	Režim rada: uronjen
OT_e	Režim rada: izronjen
AT	Vrsta pokretanja
IM_{org}	Prečnik radnog točka: Original
IM_{corr}	Prečnik radnog točka: korigovan

*Datum proizvodnje se navodi u skladu sa ISO 8601: JJJJWww

→ JJJJ = godina

→ W = skraćenica za nedelju dana

→ ww = podatak za kalendarsku nedelju

4.7 Način označavanja

Primer: Wilo-EMU FA 50.98D + FKT 63.1-8/70GEx-E3

Ključ za hidrauliku

FA	Pumpa za otpadnu vodu
50	x10 = nominalni prečnik priključka pritiska
98	Interni podatak o snazi
D	Oblik radnog kola: W = Vortex radno kolo E = Jednokanalno radno kolo Z = Dvokanalno radno kolo D = Trokanalno radno kolo V = Četvorokanalno radno kolo T = Zatvoreno dvokanalno radno kolo G = Poluotvoreno jednokanalno radno kolo

Način označavanja motora

FKT	Motor sa sopstvenim hlađenjem, sa posebnim kružnim tokom hlađenja
63	Konstruktivna veličina
1	Varijanta verzije
8	Broj polova
70	Dužina paketa u cm
G	Verzija zaptivanja
Ex	Sa Ex odobrenjem
E3	Klasa energetske efikasnosti IE (odnosi se na IEC 60034-30)

- 4.8 Opseg isporuke**
- Pumpa sa slobodnim krajem kabla
  - Dužina kabla po želji kupca
  - Montirana dodatna oprema, npr. spoljašnja štapna elektroda, stopa pumpe itd.
  - Uputstvo za ugradnju i upotrebu
- 4.9 Dodatna oprema**
- Uređaj za ovešenje
  - Stopa pumpe
  - Posebni model mit Ceram-obloga ili posebnim materijalima
  - Štapna elektroda za kontrolu zaptivne komore
  - Upravljanja nivoom
  - Dodatna oprema za pričvršćivanje i lanci
  - Upravljački uređaji, releji i utikači

5 Transport i skladištenje

5.1 Isporuka

Nakon prijema isporuke, isporuka mora odmah biti proverena zbog nedostataka (oštećenja, potpunost). Postojeći nedostaci moraju da budu zabeleženi na dostavnoj dokumentaciji. Osim toga, nedostaci moraju da se prijave transportnom preduzeću ili proizvođaču još na dan prijema. Kasnije prijavljene reklamacije neće se uzimati u obzir.

5.2 Transport

UPOZORENJE

Zadržavanje ispod visećih tereta!

Lica ne smiju da se zadržavaju ispod visećeg tereta! Postoji opasnost od (teških) povreda usled padanja delova. Teret ne sme da se vodi iznad radnih mesta na kojima se zadržavaju ljudi!

UPOZORENJE

Povrede glave i stopala zbog nedostatka zaštitne opreme!

Za vreme rada postoji opasnost od (teških) povreda. Nositite sledeću zaštitnu opremu:

- Zaštitna obuća
- Ako se primenjuje sredstvo za podizanje, dodatno mora da se nosi zaštitna kaciga!

NAPOMENA

Koristiti samo tehnički ispravnu opremu za podizanje!

Za podizanje i spuštanje pumpe koristiti tehnički ispravnu opremu za podizanje. Osigurati da pumpa ne može da se zaglavi prilikom podizanja i spuštanja. Maks. dozvoljena nosivost opreme za podizanje se nikada **ne sme** prekoračiti! Opremu za podizanje pre korišćenja proveriti u pogledu besprekornog funkcionisanja!

Da se pumpa tokom transporta ne bi oštetila, ambalažu ukloniti tek na mestu ugradnje. Korišćene pumpe za otpremu moraju biti zapakovane u izdržljivim, nepropusnim i dovoljno velikim plastičnim kesama.

Osim toga, moraju se poštovati sledeće tačke:

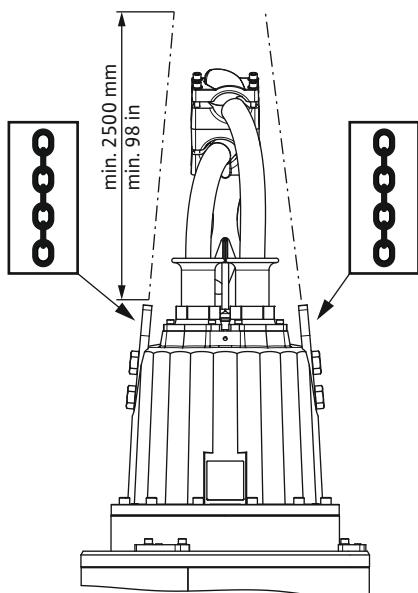

Fig. 2: Potporne tačke

5.3 Skladištenje

OPASNOST

Opasnost od fluida opasnog po zdravlje!

Kada se pumpa koristi u fluidima opasnim po zdravlje, pumpu dekontaminirati nakon demontaže i pre svih daljih radova! Opasnost po život! Uvažiti podatke iz pravilnika o radu! Operator mora da obezbedi da osoblje dobije i pročita pravilnik o radu!

UPOZORENJE

Oštре ivice na radnom kolu i usisnom nastavku!

Na radnom kolu i usisnom nastavku mogu da se stvore oštre ivice. Postoji opasnost od odsecanja ekstremiteta! Moraju da se nose zaštitne rukavice koje štite od posekotina.

OPREZ

Havarija usled prodora vlage

Prodor vlage u strujni napojni vod oštećuje strujni napojni vod i pumpu! Kraj strujnog napajnog voda se nikad ne sme uranjati u tečnost i mora da bude dobro zatvoren tokom skladištenja.

Nove isporučene pumpe mogu da se skladište godinu dana. Za skladištenje duže od godinu dana konsultujte se sa službom za korisnike.

Za skladištenje se moraju poštovati sledeće tačke:

- Bezbedno postaviti pumpu u uspravnom položaju (vertikalno) na čvrstu podlogu i **pričvrstiti je tako da ne može da padne ili isklizne!**
- Maks. temperatura skladištenja iznosi od -15°C do $+60^{\circ}\text{C}$ (5 do 140°F) pri maks. vlažnosti vazduha od 90 %, bez kondenzacije. Preporučuje se skladištenje zaštićeno od mraza pri temperaturama od 5°C do 25°C (41 do 77°F) sa relativnom vlažnošću vazduha od 40 % do 50 %.
- Pumpu ne skladišti u prostorijama u kojima se izvodi zavarivanje. Nastali gasovi, odnosno zračenja, mogu da nagrizaju elastomerne delove i premaze.
- Usisni priključak i priključak pritiska dobro zatvoriti.
- Strujne napojne vodove zaštititi od savijanja i oštećenja.
- Pumpu zaštititi od direktnog sunčevog zračenja i toploće. Prevelika toplota može da dovede do oštećenja na radnim kolima i oblogama!
- Radna kola okretati u redovnim vremenskim razmacima (3 – 6 meseci) za 180° . Time se sprečava zaglavljivanje ležajeva i vrši se obnavljanje tankog sloja maziva

mehaničkog zaptivača. **UPOZORENJE! Postoji opasnost od povreda usled oštih ivica na radnom kolu i usisnom nastavku!**

→ Elastomerni delovi i premazi podležu prirodnoj krtosti. Pri skladištenju dužem od 6 meseci konsultujte se sa službom za korisnike.

Nakon skladištenja pumpu očistiti od prašine i proveriti da li su obloge oštećene. Oštećene obloge popraviti pre dalje upotrebe.

6 Instalacija i električno povezivanje

6.1 Kvalifikacija osoblja

- Električni radovi: Električne radove mora da izvodi kvalifikovani električar.
- Radovi na instalaciji/demontaži: Stručno lice mora da bude obučeno za rukovanje svim neophodnim alatima i potrebnim materijalima za pričvršćivanje na postojeću podlogu za instalaciju.

6.2 Načini postavljanja

- Vertikalna stacionarna montaža u vlažnom prostoru sa uređajem za ovešenje
- Vertikalna stacionarna montaža na suvom

Sledeći načini montaže **nisu** dozvoljeni:

- Vertikalna prenosiva montaža u vlažnom prostoru sa stopom pumpe
- Horizontalna stacionarna montaža na suvom

6.3 Obaveze operatora

- Poštovati lokalne propise o sprečavanju nesreća i propise o bezbednosti stručnih udruženja.
- Uvažiti sve propise za rad sa teškim i visećim teretima.
- Zaštitnu opremu staviti na raspolaganje i pobrinuti se da osoblje nosi zaštitnu opremu.
- Za rad tehnoloških postrojenja za otpadne vode uvažiti lokalne propise o tehnologiji otpadne vode.
- Izbegavati skokove pritiska!
U slučaju dužih cevi pod pritiskom sa izrazitim profilom terena mogu da se javi skokovi pritiska. Ovi skokovi pritiska mogu da dovedu do uništavanja pumpe!
- U zavisnosti od radnih uslova i dimenzija šahta osigurati vreme hlađenja motora.
- Da bi se omogućilo bezbedno i funkcionalno zadovoljavajuće pričvršćenje, konstrukcija i temelj moraju da imaju dovoljnu čvrstoću. Za pripremu i prikladnost konstrukcije/temelja odgovoran je operator!
- Proveriti da li je postojeća projektna dokumentacija (planovi montaže, verzija radnog prostora, uslovi dotoka) kompletna i ispravna.

6.4 Instalacija

OPASNOST

Opasnost od smrtonosnih povreda usled opasnog samostalnog rada!

Radovi u šahtovima i uzanim prostorima, kao i radovi sa opasnošću od pada su opasni radovi. Ovi radovi ne smeju da se izvode kao samostalni rad! Radi sigurnosti mora biti prisutna još jedna osoba.

UPOZORENJE

Povrede ruku i stopala zbog nedostatka zaštitne opreme!

Za vreme rada postoji opasnost od (teških) povreda. Nosit sledeću zaštitnu opremu:

- Zaštitne rukavice za zaštitu od posekotina
- Zaštitna obuća
- Ako se primenjuje sredstvo za podizanje, dodatno mora da se nosi zaštitna kaciga!

NAPOMENA

Koristiti samo tehnički ispravnu opremu za podizanje!

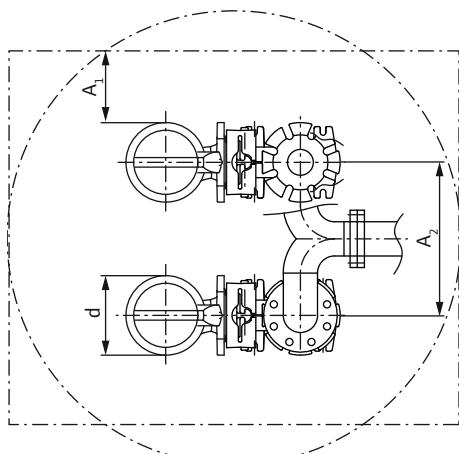
Za podizanje i spuštanje pumpe koristiti tehnički ispravnu opremu za podizanje. Osigurati da pumpa ne može da se zaglavi prilikom podizanja i spuštanja. Maks.

dozvoljena nosivost opreme za podizanje se nikada **ne sme** prekoračiti! Opremu za podizanje pre korišćenja proveriti u pogledu besprekornog funkcionisanja!

- Radni prostor/mesto postavljanja pripremiti na sledeći način:
  - Čisto, očišćeno od grubih nečistoća
  - Suvo
  - Zaštićeno od mraza
  - Dekontaminirano
- Kada dolazi do sakupljanja otrovnih gasova ili gasova koji izazivaju gušenje, odmah preduzeti mere zaštite!
- Uredaj za dizanje i prenos tereta pričvrstiti karikom na potpornoj tački. Upotrebljavati same uređaje za pričvršćivanje koji su dozvoljeni građevinsko-tehničkim propisima.
- Za podizanje, spuštanje i transport pumpe koristiti dršku. Nemojte nikada vući pumpu preko dovodnog kabla za struju!
- Mora da postoji mogućnost bezopasnog montiranja opreme za podizanje. Mesto za skladištenje, kao i radni prostor/mesto postavljanja moraju biti dostupni pomoću opreme za podizanje. Mesto za odlaganje mora da ima čvrstu podlogu.
- Položeni strujni napojni vodovi moraju da omogućavaju rad bez opasnosti. Proveriti da li su poprečni presek kabla i dužina kabla dovoljni za izabrani način polaganja!
- Prilikom upotrebe upravljačkih uređaja mora da se obrati pažnja na odgovarajuću IP klasu. Upravljački uređaj mora da se instalira tako da bude zaštićen od preplavljuvanja i izvan područja ugroženih eksplozijom!
- Da bi se sprečio unos vazduha u fluid, za dotok koristiti usmerivači ili odbojni lim. Uneti vazduh može da se nakupi u cevovodnom sistemu i da dovede do nedozvoljenih radnih uslova. Prodore vazduha otkloniti preko uređaja za odušivanje!
- Rad pumpe na suvo je zabranjen! Sprečiti prodore vazduha u kućište hidraulike ili u cevovodni sistem. Minimalni nivo vode nikad ne prekoračiti! Preporučuje se ugradnja zaštite od rada na suvo!

6.4.1 Napomene za rad dupleks pumpe

Kada se u radnom prostoru koristi više pumpi moraju da se održavaju minimalna odstojanja između pumpi i od zida. Odstojanja se razlikuju u zavisnosti od vrste sistema: promenljivi režim ili paralelni rad.

d	Prečnik kućišta hidraulike
A ₁	Minimalno odstojanje: - promenljivi režim: min. $0,3 \times d$ - paralelni rad: min. $1 \times d$
A ₂	Odstojanje potisnih cevi - promenljivi režim: min. $1,5 \times d$ - paralelni rad: min. $2 \times d$

Fig. 3: Minimalna odstojanja

6.4.2 Istovar horizontalno isporučenih pumpi

Da bi se sprečilo da na pumpu deluju velike sile istezanja i savijanja, pumpe se u zavisnosti od veličine i težine isporučuju horizontalno. Isporuča se vrši na posebnim transportnim postoljima. Prilikom istovara pumpe voditi računa o sledećim radnim koracima.

NAPOMENA

Koristiti samo tehnički ispravnu opremu za podizanje!

Za podizanje i spuštanje pumpe koristiti tehnički ispravnu opremu za podizanje. Osigurati da pumpa ne može da se zaglavi prilikom podizanja i spuštanja. Maks. dozvoljena nosivost opreme za podizanje se nikada **ne sme** prekoračiti! Opremu za podizanje pre korišćenja proveriti u pogledu besprekornog funkcionisanja!

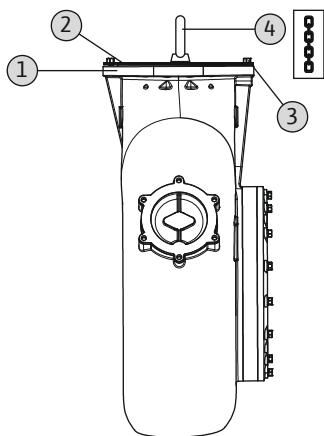
Montaža potporne tačke (na objektu) na potisni nastavak

Fig. 4: Montaža potporne tačke

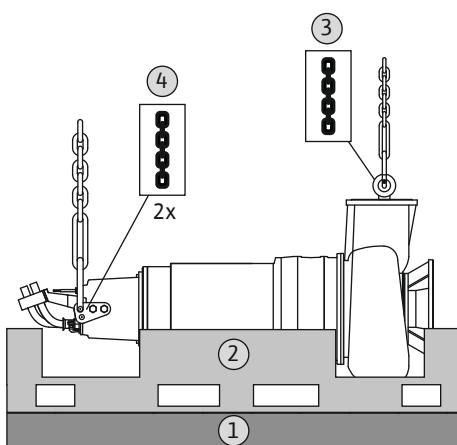
Pripremni radovi

Fig. 5: Istovar pumpe: pripremanje

Podizanje i pozicioniranje pumpe

- ✓ Pripremni radovi završeni.
  - ✓ Vremenski uslovi dozvoljavaju istovar.
  - 1. Postepeno podignuti pumpu sa obe opreme za podizanje. **OPREZ! Voditi računa o tome da pumpa ostane u vodoravnom stanju!**
  - 2. Ukloniti transportno postolje.
  - 3. Dovesti pumpu u vertikalni položaj pomoću opreme za podizanje. **OPREZ! Voditi računa o tome da delovi kućišta ne dodiruju tlo. Velika opterećenja u tački oštećuju delove kućišta.**
  - 4. Kada je pumpa dovedena u vertikalni položaj, oslobođiti uređaj za pričvršćivanje na hidraulici.
- Pumpa je pozicionirana i spremna za postavljanje.

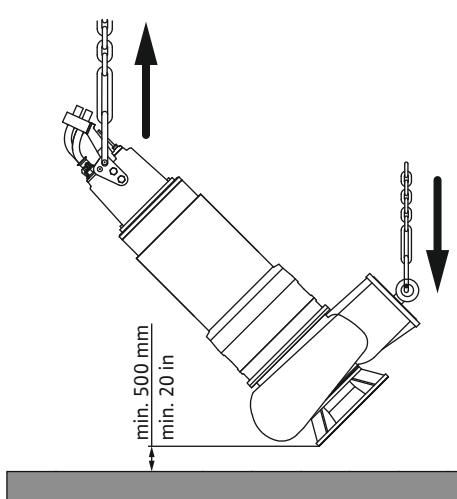

Fig. 6: Istovar pumpe: okretanje

Postavljanje pumpe

- ✓ Puma je pozicionirana i nivelišana.
- ✓ Uredaj za pričvršćivanje na hidraulici je uklonjen.
- 1. Postepeno spustiti pumpu i pažljivo je postaviti.
OPREZ! Ako se pumpa prebrzo ugasi, može doći do oštećenja kućišta hidraulike na usisnom nastavku. Ugasite pumpu lagano sa usisnog nastavka!
NAPOMENA! Ako pumpa nije postavljena ravno na usisni nastavak, onda se može ispod postaviti odgovarajuća ploča za poravnjanje.
- Puma je spremna za instalaciju.

UPOZORENJE! Ako se pumpa nalazi u središnjem položaju i ako je oprema za podizanje demontirana, obezbediti pumpu od pada i klizanja!

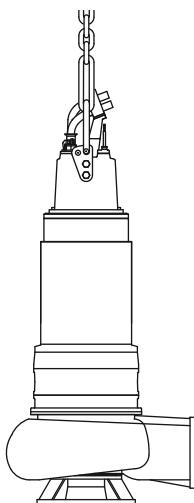

Fig. 7: Istovar pumpe: postavljanje

6.4.3 Radovi na održavanju

Nakon skladištenja dužeg od 6 meseci, pre ugradnje treba obaviti sledeće radove održavanja:

- Okrenuti radno kolo.
- Proveriti rashladno sredstvo.
- Proveriti ulje u zaptivnoj komori (samo FKT 63.2).

6.4.3.1 Obrtanje radnog kola

UPOZORENJE

Oštре ivice na radnom kolu i usisnom nastavku!

Na radnom kolu i usisnom nastavku mogu da se stvore oštre ivice. Postoji opasnost od odsecanja ekstremiteta! Moraju da se nose zaštitne rukavice koje štite od posekotina.

- ✓ Puma **nije** priključena na strujnu mrežu!
- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
- 1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prignjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
- 2. Oprezno i polako stavite ruku preko potisnog nastavka u kućište hidraulike i okrenite radno kolo.

6.4.3.2 Provera rashladnog sredstva

Motor FKT 50.1, 57, 63.1

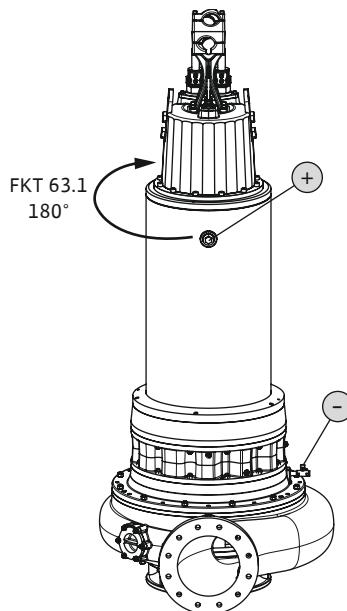

Fig. 8: Sistem hlađenja: Provera rashladnog sredstva FKT 50.1, 57, 63.1

+	Sipanje/odzračivanje rashladnog sredstva
-	Ispuštanje rashladnog sredstva

- ✓ Puma **nije** ugrađena.
  - ✓ Puma **nije** priključena na strujnu mrežu.
  - ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prgnjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
  2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
  3. Odvrnuti navojni zavrtanj (+).
  4. Odvrnuti navojni zavrtanj (-) i ispuštiti pogonsko sredstvo. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, otvoriti je radi ispuštanja.
  5. Provera pogonskog sredstva:
    - ⇒ Kada je pogonsko sredstvo čisto, ponovo ga iskoristiti.
    - ⇒ Kada je pogonsko sredstvo zaprljano (zamućeno/tamno), napuniti novo pogonsko sredstvo. Staro pogonsko sredstvo odložiti u skladu sa lokalnim propisima!
    - ⇒ Kada u pogonskom sredstvu ima metalnih opiljaka, obavestiti službu za korisnike!
  6. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, zatvorite je.
  7. Očistiti navojni zavrtanj (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**
  8. Sipati pogonsko sredstvo preko otvora navojnog zavrtnja (+).
    - ⇒ Pridržavati se podataka o vrsti i količini pogonskog sredstva! Pri ponovnom korišćenju pogonskog sredstva takođe mora da se proveri količina i prilagodi po potrebi!
  9. Očistiti navojni zavrtanj (+), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**

Motor FKT 63.2

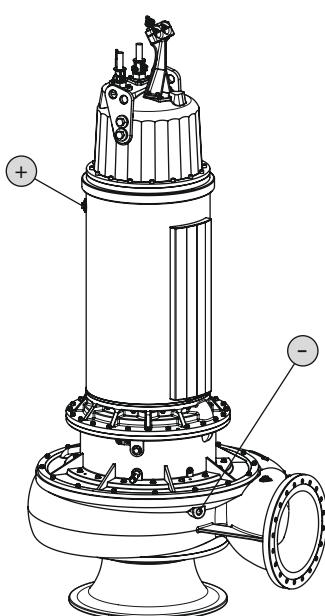

Fig. 9: Sistem hlađenja: Provera rashladnog sredstva FKT 63.2

+	Sipanje/odzračivanje rashladnog sredstva
-	Ispuštanje rashladnog sredstva

- ✓ Puma **nije** ugrađena.
  - ✓ Puma **nije** priključena na strujnu mrežu.
  - ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prgnjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
  2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
  3. Odvrnuti navojni zavrtanj (+).
  4. Odvrnuti navojni zavrtanj (-) i ispuštiti pogonsko sredstvo. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, otvoriti je radi ispuštanja.
  5. Provera pogonskog sredstva:
    - ⇒ Kada je pogonsko sredstvo čisto, ponovo ga iskoristiti.
    - ⇒ Kada je pogonsko sredstvo zaprljano (zamućeno/tamno), napuniti novo pogonsko sredstvo. Staro pogonsko sredstvo odložiti u skladu sa lokalnim propisima!
    - ⇒ Kada u pogonskom sredstvu ima metalnih opiljaka, obavestiti službu za korisnike!
  6. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, zatvorite je.
  7. Očistiti navojni zavrtanj (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**

8. Sipati pogonsko sredstvo preko otvora navojnog zavrtnja (+).
  - ⇒ Pridržavati se podataka o vrsti i količini pogonskog sredstva! Pri ponovnom korišćenju pogonskog sredstva takođe mora da se proveri količina i prilagodi po potrebi!
9. Očistiti navojni zavrtanj (+), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft·lb)**

6.4.3.3 Provera ulja u zaptivnoj komori (samo FKT 63.2)

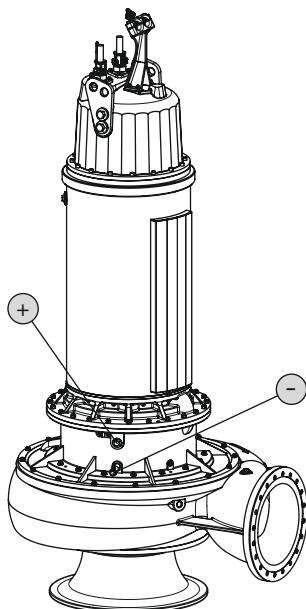

Fig. 10: Zaptivna komora: Provera ulja

+	Sipanje ulja u zaptivnu komoru
-	Pražnjenje ulja iz zaptivne komore

- ✓ Pumpa **nije** ugrađena.
- ✓ Pumpa **nije** priključena na strujnu mrežu.
- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!

1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prignjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
3. Odvrnuti navojni zavrtanj (+).
4. Odvrnuti navojni zavrtanj (-) i ispustiti pogonsko sredstvo. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, otvoriti je.
5. Provera pogonskog sredstva:
  - ⇒ Kada je pogonsko sredstvo čisto, ponovo ga iskoristiti.
  - ⇒ Kada je pogonsko sredstvo zaprljano (crno), napuniti novo pogonsko sredstvo. Staro pogonsko sredstvo odložiti u skladu sa lokalnim propisima!
  - ⇒ Kada u pogonskom sredstvu ima metalnih opiljaka, obavestiti službu za korisnike!
6. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, zatvorite je.
7. Očistiti navojni zavrtanj (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft·lb)**
8. Sipati pogonsko sredstvo preko otvora navojnog zavrtnja (+).
  - ⇒ Pridržavati se podataka o vrsti i količini pogonskog sredstva! Pri ponovnom korišćenju pogonskog sredstva takođe mora da se proveri količina i prilagodi po potrebi!
9. Očistiti navojni zavrtanj (+), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft·lb)**

6.4.4 Stacionarna montaža u vlažnom prostoru

NAPOMENA

Problemi pumpanja zbog suviše niskog nivoa vode

Kada je nivo fluida suviše nizak, može doći do razdvajanja protoka. Ostatak može dovesti do stvaranja vazdušnih jastuka, što dovodi do nedozvoljenih radnih postupaka u hidraulici. Minimalno dozvoljeni nivo vode mora da doseže do gornje ivice kućišta hidraulike!

Kod montaže u vlažnom prostoru pumpa se instalira u fluidu. Zbog toga je neophodno da se u šaht instalira uređaj za ovešenje. Uredaj za ovešenje se priključuje sa potisne strane cevovodnog sistema na objektu, dok se sa usisne strane priključuje pumpa. Priključeni cevovodni sistem mora da bude samonoseći. Uredaj za ovešenje **ne sme** da podupire sistem cevovoda!

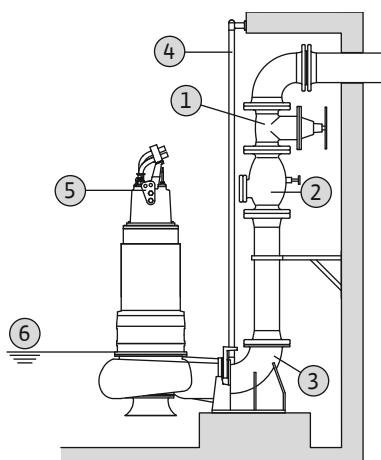
Radni koraci

Fig. 11: Stacionarna montaža u vlažnom prostoru

1	Zasun
2	Nepovratni ventil
3	Uredaj za ovešenje
4	Cevi za vođenje (postaviti na objektu)
5	Potporna tačka opreme za podizanje
6	Minimalni nivo vode

- ✓ Radni prostor/mesto postavljanja je pripremljeno za instalaciju.
- ✓ Uredaj za ovešenje i cevovodni sistem su instalirani.
- ✓ Pumpa je pripremljena za rad na uređaju za ovešenje.
- 1. Opremu za podizanje pričvrstiti uz pomoć karike na potpornu tačku pumpe.
- 2. Pumpu podignuti, zakrenuti iznad otvora šahta i vodeću kandžu postepeno spustiti u cev za vođenje.
- 3. Pumpu spuštaći dok ne nalegne na uređaj za ovešenje i automatski se poveže.
OPREZ! Prilikom spuštanja pumpne strujne napojne vodove držati lagano zategnuto!
- 4. Uredaj za pričvršćivanje odvojiti od sredstva za podizanje i na izlazu šahta osigurati od pada.
- 5. Strujne napojne vodove električari moraju da polože u šaht i da ih stručno izvedu iz šahta.
- Pumpa je instalirana, pa električari mogu da izvedu električno priključivanje.

6.4.5 Stacionarna montaža na suvom

NAPOMENA**Problemi pumpanja zbog suviše niskog nivoa vode**

Kada je nivo fluida suviše nizak, može doći do razdvajanja protoka. Ostatak može dovesti do stvaranja vazdušnih jastuka, što dovodi do nedozvoljenih radnih postupaka u hidraulici. Minimalno dozvoljeni nivo vode mora da doseže do gornje ivice kućišta hidraulike!

Pri montaži na suvom radni prostor je podeljen na zbirni i mašinski prostor. U zbirnom prostoru dotiče fluid i tu se skuplja, a u mašinskom prostoru se montira tehnika pumpe. U mašinskom prostoru se na navedenom mestu vrši povezivanje pumpe sa cevodnim sistemom na usisnoj strani i potisnoj strani. Treba obratiti pažnju na sledeće tačke pri instalaciji:

- Cevovodni sistem na usisnoj strani i strani pritiska mora da bude samonosiv. Ne sme da ga podupire pumpa.
- Pumpa mora biti povezana sa cevodnim sistemom kako ne bi došlo do napinjanja i ljudjanja. Zbog toga preporučujemo upotrebu elastičnih priključnih elemenata (kompenzatora).
- Pumpa nije samousisna, tj. fluid mora sam da teče do nje ili da se prethodno upumpa. Min. nivo u zbirnom prostoru mora da ima istu visinu kao i gornji rub kućišta hidraulike!
- Maks. temperatura okoline: 40 °C (104 °F)

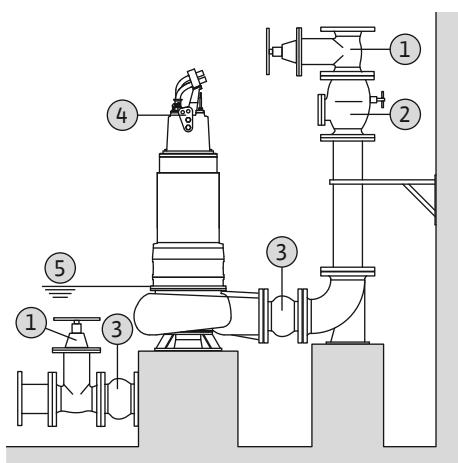
Radni koraci

Fig. 12: Montaža na suvom

1	Zasun
2	Nepovratni ventil
3	Kompenzator
4	Potporna tačka opreme za podizanje
5	Minimalni nivo vode u zbirnom prostoru

- ✓ Mašinski prostor/mesto postavljanja je pripremljeno za instalaciju.
- ✓ Cevovodni sistem je instaliran na osnovu odredbi i samonosiv je.
- 1. Opremu za podizanje pričvrstite uz pomoć pumpe na potpornu tačku.
- 2. Podignite pumpu i namestite je u mašinski prostor. **OPREZ! Prilikom spuštanja pumpe!**
- 3. Pričvrstite pumpu na temelj.
- 4. Povežite pumpu sa cevovodnim sistemom. **NAPOMENA! Obratite pažnju na priključak koji nije pod naponom ili se ne ljuča. Po potrebi upotrebite elastične priključke (kompenzatore).**
- 5. Otkačite uređaj za pričvršćivanje sa pumpe.
- 6. Angažujte električare da sprovedu struju u mašinski prostor.
- Puma je instalirana, pa električari mogu da izvedu električno priključivanje.

6.4.6 Upravljanje nivoom**OPASNOST****Opasnost od eksplozije usled pogrešne instalacije!**

Ako je upravljanje nivoom instalirano u okviru područja ugroženom eksplozijom, priključite signalizator preko Ex-razdvojnog releja ili Zener barijere. U slučaju pogrešnog priključivanja nastaje opasnost od eksplozije! Električar treba da izvede proces priključivanja.

Pomoću upravljanja nivoom se određuju aktuelni nivoi punjenja i pumpa se u zavisnosti od nivoa punjenja automatski uključuje i isključuje. Snimanje nivoa se vrši pomoću različitih tipova senzora (plivajućeg prekidača, merenjem pritiska i ultrazvučnim merenjem ili elektrodama). Pri korišćenju upravljanja nivoom poštovati sledeće tačke:

- Plivajući prekidač može slobodno da se kreće!
- Nivo vode nikad **ne sme da padne ispod** minimalnog dozvoljenog nivoa vode!
- Maksimalan broj uključivanja nikada **ne sme da se prekorači!**
- U slučaju jakih oscilacija nivoa punjenja preporučuje se upravljanje nivoom sa dve merne tačke. Tako mogu da se ostvare veće razlike uključivanja.

6.4.7 Zaštita od rada na suvo

Zaštita od rada na suvo mora da spreči rad pumpe bez fluida i prodor vazduha u hidrauliku. Za to je neophodno da se minimalno dozvoljeni nivo punjenja odredi uz pomoć davača signala. Čim se dostigne navedena granična vrednost, mora da usledi isključivanje pumpe uz izdavanje odgovarajućeg signala. Zaštita od rada na suvo može da proširi postojeća upravljanja nivoom za dodatnu mernu tačku ili da radi kao samostalni uređaj za isključivanje. U zavisnosti od bezbednosti postrojenja, ponovno uključenje pumpe može da se izvrši automatski ili ručno. Za optimalnu radnu bezbednost preporučuje se ugradnja zaštite od rada na suvo.

6.5 Električno povezivanje**OPASNOST****Opasnost po život usled električne struje!**

Nepravilno postupanje pri električnim radovima dovodi do smrti usled električnog udara! Električne radove moraju da izvode električari u skladu sa lokalnim propisima.

OPASNOST**Opasnost od eksplozije usled pogrešnog priključivanja!**

- Uvek izvodite električno priključivanje pumpe izvan eksplozivnog područja. Ako se mora izvesti priključivanje u okviru eksplozivnog područja, sprovedite to u kućištu koje ima ex-odobrenje (Protivpožarna zaštita po standardu DIN EN 60079-0)! U slučaju nepoštovanja, postoji opasnost po život usled eksplozije!
- Kada postoji poseban zaštitni provodnik, priključiti ga na označenu stezaljku za uzemljenje. Postavite stezaljku za uzemljenje na oblast dovoda struje. Za poseban priključak za zaštitni provodnik neophodno je da se koristi poprečni presek kabla u skladu sa lokalnim propisima.
- Električar treba da izvede proces priključivanja.
- Za električno priključivanje obratite pažnju na dodatne informacije u Ex-poglavlju o zaštiti u ovom uputstvu za upotrebu!

- Mrežni priključak mora da odgovara podacima sa natpisne pločice.
- Napajanje za trofazne motore sa desnim obrtnim poljem sa mrežne strane.
- Priključni kabl položiti u skladu sa lokalnim propisima i povezati prema rasporedu žica.
- Priključiti nadzorne uređaje i proveriti funkcionisanje.
- Uzemljenje izvesti propisno u skladu sa lokalnim propisima.

6.5.1 Osigurač sa mrežne strane***Strujni prekidač***

Jačina i karakteristika preklapanja strujnog prekidača odgovaraju nominalnoj struci priključenog proizvoda. Pridržavati se lokalnih propisa.

Zaštitni prekidač motora

Kod proizvoda bez utikača na objektu planirati zaštitni prekidač motora! Minimalni zahtev je termički relej/zaštitni prekidač motora sa kompenzacijom temperature, diferencijalnim aktiviranjem i blokadom ponovnog uključivanja prema lokalnim propisima. Za priključak osetljive strujne mreže na objektu planirati ugradnju dodatnih zaštitnih uređaja (npr. relej za prenapon, relej za podnapon ili relej za otkaš fazu itd.).

Prekostrujna zaštitna sklopka (RCD)

Pridržavati se propisa lokalnog preduzeća za snabdevanje električnom energijom!

Preporučuje se korišćenje prekostrujne zaštitne sklopke (RCD).

Kada osobe mogu da dođu u dodir sa proizvodom i provodnim tečnostima, priključak osigurati **pomoću** prekostrujne zaštitne sklopke (RCD).

6.5.2 Radovi na održavanju

Pre ugradnje obaviti sledeće radove održavanja:

- Provera otpora izolacije namotaja motora.
- Provera otpornosti temperaturnog senzora.
- Provera otpornosti štapne elektrode (opciono dostupna).

Kada izmerene vrednosti odstupaju od zadatih vrednosti:

- Vлага je prodrala u motor ili priključni kabl.
- Nadzorni uređaj je u kvaru.

U slučaju greške, konsultovati se sa službom za korisnike.

6.5.2.1 Provera otpora izolacije namotaja motora

Otpor izolacije proveriti pomoću uređaja za merenje izolacije (jednosmerni merni napon je 1000 V). Pridržavati se sledećih vrednosti:

- Kod prvog puštanja u rad: Otpor izolacije ne sme da bude manji od 20 MΩ.
- Kod ostalih merenja: Vrednost mora biti veća od 2 MΩ.

6.5.2.2 Provera otpornosti temperaturnog senzora

Otpornost temperaturnog senzora proveriti pomoću ommitra. Moraju se poštovati sledeće merne vrednosti:

- **Bimetalični senzor:** Merna vrednost = 0 Ohm (prolaz).
- **PTC senzor** (termistorski senzor): Merne vrednosti zavise od broja ugrađenih senzora. PTC senzor ima otpor u hladnom stanju od 20 do 100 Ohm.
  - U slučaju **tri** senzora u seriji, merne vrednosti se kreću između 60 i 300 Ohm.
  - U slučaju **četiri** senzora u seriji, merne vrednosti se kreću između 80 i 400 Ohm.

→ **Senzor Pt100:** Pt100 senzori na temperaturi od 0 °C (32 °F) imaju vrednost otpora od 100 oma. Ova vrednost se između 0 °C (32 °F) i 100 °C (212 °F) povećava za 0,385 oma po 1 °C (1,8 °F). Pri temperaturi okoline od 20 °C (68 °F) otpor iznosi 107,7 Ohm.

6.5.2.3 Provera otpornosti štapne elektrode za kontrolu zaptivne komore

Otpornost elektrode proveriti pomoću ommetra. Izmerena vrednost mora da se kreće prema „beskonačnosti“. Kod vrednosti ≤ 30 kOhm postoji voda u ulju, izvršiti zamenu ulja!

6.5.3 Priklučak trofaznog motora

Trofazna verzija se isporučuje sa slobodnim krajevima kabla. Priklučivanje na strujnu mrežu obavlja se spajanjem strujnih napojnih vodova u upravljačkom uređaju. Tačne podatke o priključivanju možete pronaći u priloženoj šemi priključivanja. **Električno priključivanje mora uvek da izvede električar!**

NAPOMENA! Pojedinačne žice su prikazane na osnovu plana priključaka. Nemojte odsecati žice! Nema daljih uputstava između opisa žica i plana priključaka.

Opis žica za priključke žica kod direktnog uključivanja

U, V, W	Mrežni priključak
PE (zelena-žuta)	Uzemljenje

Opis žica za priključke kod zvezdastog uključivanja

U1, V1, W2	Mrežni priključak (početak namotaja)
U2, V2, W2	Mrežni priključak (kraj namotaja)
PE (zelena-žuta)	Uzemljenje

6.5.4 Priklučivanje nadzornih uređaja

Tačni podaci za priključivanje i verziju uređaja za nadzor čete pročitati u priloženom planu priključaka. **Električno priključivanje mora uvek da izvede električar!**

NAPOMENA! Pojedinačne žice su prikazane na osnovu plana priključaka. Nemojte odsecati žice! Nema daljih uputstava između opisa žica i plana priključaka.

OPASNOST

Opasnost od eksplozije usled pogrešnog priključivanja!

Ako nadzorni uređaji nisu pravilno priključeni, onda prilikom primene u području ugroženog eksplozijom postoji opasnost po život od eksplozije! Električar treba da izvede proces priključivanja. U toku primene u okviru područja ugroženih eksplozijom važi:

- Priklučite termički nadzor motora preko releja za upoređenje vrednosti!
- Isključivanje preko ograničenja temperature mora da bude izvršeno blokadom ponovnog isključivanja! Tek kada uključite dugme za deblokadu moguće je ponovno uključenje!
- Priklučite spoljašnje elektrode (npr. kontrola zaptivne komore) preko releja za upoređenje vrednosti sa osiguranim strujnim kolom!
- Obratite pažnju na ostale informacije u ex-poglavlju o zaštiti u dodatku ovog uputstva!

Pregled mogućih nadzornih uređaja:

	FKT 50.1	FKT 57	FKT 63.1	FKT 63.2
Interni nadzorni uređaji				
Prostor sa stezalkama/prostor motora	•	•	•	•
Namotaj motora	•	•	•	•
Ležaj motora	o	o	o	o
Zaptivna komora	–	–	–	•
Komora za propuštanje	•	•	•	•

	FKT 50.1	FKT 57	FKT 63.1	FKT 63.2
Senzor oscilacija	o	o	o	o
Eksterni nadzorni uređaji				
Zaptivna komora	-	-	-	o

Legenda: - = ne postoji / nije moguće, o = opciono, • = serijski

Svi dostupni nadzorni uređaji moraju uvek biti priključeni!

6.5.4.1 Nadzor prostora sa stezaljkama / prostora motora i zaptivne komore

Priklučite elektrode preko releja za upoređenje vrednosti. U tu svrhu se preporučuje relej „NIV 101/A“. Vrednost praga iznosi 30 kΩ.

Opis žica

DK	Priklučak za elektrode
----	------------------------

Kada se postigne vrednost praga, mora da usledi isključivanje!

6.5.4.2 Nadzor namotaja motora

Sa bimetalnim senzorom

Bimetalni senzori priključiti direktno na upravljački uređaj ili preko releja za upoređenje vrednosti.

Priklučne vrednosti: maks. 250 V(AC), 2,5 A, cos φ = 1

Označavanje žica za bimetalni senzor

Limitiranje temperature

20, 21	Priklučak za bimetalni senzor
--------	-------------------------------

Regulacija i ograničenje temperature

21	Priklučak za visoku temperaturu
----	---------------------------------

20	Srednji priključak
----	--------------------

22	Priklučak za nisku temperaturu
----	--------------------------------

Sa PTC senzorom

Priklučite PTC senzor preko releja za upoređenje vrednosti. U tu svrhu se preporučuje relej „CM-MSS“. Vrednost praga je unapred podešena.

Označavanje žica za PTC senzor

Limitiranje temperature

10, 11	Priklučak za PTC senzor
--------	-------------------------

Regulacija i ograničenje temperature

11	Priklučak za visoku temperaturu
----	---------------------------------

10	Srednji priključak
----	--------------------

12	Priklučak za nisku temperaturu
----	--------------------------------

Režim isključivanja u toku regulacija i ograničenja temperature

U zavisnosti od verzije termičkog nadzora motora, pri postizanju vrednosti praga mora da usledi sledeći režim isključivanja:

→ Limitiranje temperature (1 temperaturni krug):

Kada se postigne vrednost praga, mora da usledi isključivanje.

→ Regulacija i ograničenje temperature (2 temperaturna kruga):

Kada se postigne vrednost praga za ograničenje niske temperature, može da se izvrši isključivanje sa automatskim ponovnim uključivanjem. Kada se postigne vrednost praga za ograničenje visoke temperature, može da se izvrši isključivanje sa ručnim ponovnim uključivanjem.

Obratite pažnju na ostale informacije u poglavljiju o Ex zaštiti u dodatku!

6.5.4.3 Nadzor komore za propuštanje

Plivajući prekidač raspolaže jednim beznaponskim normalno zatvorenim kontaktom. Uklopnu snagu preuzeti iz priloženog plana priključivanja.

Opis žica

K20, Priklučak za plivajući prekidač
K21

Kada plivajući prekidač reaguje, mora da usledi upozorenje ili isključivanje.

6.5.4.4 Nadzor motornog ležaja

Priklučiti Pt100-senzor preko releja za upoređenje vrednosti. U tu svrhu se preporučuje relej „DGW 2.01G“. Vrednost praga iznosi 100 °C (212 °F).

Opis žica

T1, T2 Priklučak za Pt100-senzor

Kada se postigne vrednost praga, mora da usledi isključivanje!

6.5.4.5 Nadzor oscilacija usled rada

Priklučiti plivajući prekidač preko odgovarajućeg releja za upoređenje vrednosti. Više podataka o priključivanju senzora oscilacija naći ćete u uputstvu za ugradnju i upotrebu releja za upoređenje vrednosti.

Granične vrednosti moraju biti definisane pri puštanju u rad i evidentirane u protokolu o puštanju u rad. Kada se postigne vrednost praga, mora da usledi isključivanje!

6.5.4.6 Nadzor zaptivne komore (spoljašnje elektrode)

Priklučite eksternu elektrodu preko releja za upoređenje vrednosti. U tu svrhu se preporučuje relej „NIV 101/A“. Vrednost praga iznosi 30 kΩ.

Kada se postigne vrednosti praga, mora da usledi upozorenje ili isključivanje.

OPREZ**Priklučak za kontrolu zaptivne komore**

Kada se pri dostizanju vrednosti praga pojavi samo upozorenje, prodor vode u pumpu može da prouzrokuje potpuno oštećenje. Uvek se preporučuje isključivanje pumpe!

Obratite pažnju na ostale informacije u ex-poglavlju o zaštiti u dodatku!**6.5.5 Podešavanje zaštite motora**

Zaštita motora mora da se podesi u zavisnosti od izabrane vrste startovanja.

6.5.5.1 Direktno startovanje

U slučaju punog opterećenja, zaštitu motora podesiti na nominalnu struju (vidi natpisnu pločicu). U režimu delimičnog opterećenja preporučuje se podešavanje zaštitnog prekidača motora na 5 % iznad izmerene struje u radnoj tački.

Podešavanje zaštite motora zavisi od instalacije:

- Motorna zaštita instalirana u grani motora: Zaštitu motora podesite na 0,58 x određene struje.
- Zaštita motora instalirana u mrežnom vodu: Zaštitu motora podesiti na određenu struju.

Vreme startovanja pri uključivanju u zvezdu sme da iznosi maks. 3 s.

6.5.5.3 Meko startovanje

U slučaju punog opterećenja, zaštitu motora podesiti na nominalnu struju (vidi natpisnu pločicu). U režimu delimičnog opterećenja preporučuje se podešavanje zaštitnog prekidača motora na 5 % iznad izmerene struje u radnoj tački. Osim toga, poštovati sledeće tačke:

- Potrošnja struje mora uvek da bude u okviru nominalne struje.
- Dovod i odvod isključiti u roku od 30 s.
- Da bi se izbegla disipacija snage za vreme rada, elektronski pokretač (soft starter) premostiti kada se postigne normalan režim rada.

6.5.6 Pogon sa frekventnim regulatorom

Rad na frekventnom regulatoru je dozvoljen. Prihvate odgovarajuće zahteve i obratite pažnju na njih!

7 Puštanje u rad

UPOZORENJE

Povrede stopala zbog nedostatka zaštitne opreme!

Za vreme rada postoji opasnost od (teških) povreda. Nositi zaštitnu obuću!

7.1 Kvalifikacija osoblja

- Električni radovi: Električne radove mora da izvodi kvalifikovani električar.
- Rukovanje/upravljanje: Rukovaoci moraju da budu informisani o načinu funkcionisanja kompletног sistema.

7.2 Obaveze operatora

- Staviti na raspolaganje uputstva za ugradnju i upotrebu uz pumpu ili na za to predviđenom mestu.
- Staviti na raspolaganje uputstva za ugradnju i upotrebu na jeziku kojim govori osoblje.
- Obezbediti da je sve osoblje pročitalo i razumelo uputstva za ugradnju i upotrebu.
- Svi sigurnosni uređaji i prekidači za isključivanje u slučaju nužde su aktivni i ispitani na besprekornu funkciju.
- Pumpa je pogodna za primenu u zadatim uslovima rada.

7.3 Kontrola smera obrtaja (samo kod trofaznih motora)

Pumpa je fabrički ispitana i podešena na pravilan smer obrtanja za desno obrtno polje. Priključivanje je izvršeno prema podacima navedenim u poglavlju „Električno povezivanje“.

Provera smera obrtanja

Električar proverava smer obrtanja na mrežnom priključku pomoću uređaja za ispitivanje obrtnog polja. Za pravilan smer obrtanja mora da postoji desno obrtno polje na mrežnom priključku. Pumpa **nije** odobrena za rad na levom obrtnom polju! **OPREZ! Kada se smer obrtanja proverava u probnom radu, pridržavati se uslova okoline i radnih uslova!**

Pogrešan smer obrtanja

Pri pogrešnom smeru obrtanja priključak promeniti na sledeći način:

- Kod motora sa direktnim startovanjem zameniti dve faze.
- Kod motora sa zvezda-trougaonim startovanjem zameniti priključke dva namotaja (npr. U1/V1 i U2/V2).

7.4 Rad u eksplozivnoj atmosferi

OPASNOST

Opasnost od eksplozije usled radio udara u hidraulici!

Za vreme rada hidraulika se mora provetrvati (kompletно napunjena fluidom). Ako protok padne ili hidraulika izroni, može doći do stvaranja vazdušnih jastuka. U tom slučaju nastaje opasnost od eksplozije npr. radio udarom zbog statičkog punjenja! Zaštita od rada na suvom mora osigurati isključivanje pumpe na odgovarajućem nivou.

	FKT 50.1	FKT 57 ...-E3	FKT 63.1	FKT 63.1 ...-E3	FKT 63.2 ...-E3
Odobrenje u skladu sa standardom ATEX	o	o	o	o	o
Odobrenje u skladu sa standardom FM	o	-	-	-	-
Odobrenje u skladu sa standardom CSA-Ex	-	-	-	-	-

Legenda: - = ne postoji / nije moguće, o = opciono, • = serijski

Pumpe koje su dozvoljene za upotrebu u eksplozivnim atmosferama moraju na natpisnoj pločici da budu označene kako sledi:

→ „Ex“ simbol odgovarajućeg odobrenja

→ EX klasifikacija

Pročitajte odgovarajuće zahteve u Ex-poglavlju o zaštiti u ovom uputstvu za upotrebu i obratite pažnju na njih!

ATEX certifikat

Pumpe su pogodne za rad u područjima ugroženim eksplozijom:

- Grupa uređaja: II
- Kategorija: 2, zona 1 i zona 2

Pumpe se ne smeju primenjivati u zoni 0!

FM-odobrenje

Pumpe su pogodne za rad u područjima ugroženim eksplozijom:

- Klasa zaštite: Explosionproof
- Kategorija: Class I, Division 1

Napomena: Kada se ožičenje izvodi prema Division 1, instalacija u Class I, Division 2 je takođe dozvoljena.

7.5 Pre uključivanja

Pre uključivanja proveriti sledeće:

- Provera instalacije u pogledu pravilne verzije koja je usklađena sa lokalnim propisima:
    - Da li je pumpa uzemljena?
    - Da li je provereno polaganje kabla za strujno napajanje?
    - Da li je električni priključak propisno izведен?
    - Da li su mehaničke komponente pravilno pričvršćene?
  - Provera upravljanja nivoom:
    - Da li plivajući prekidač može slobodno da se kreće?
    - Da li je proveren nivo uključivanja (uključivanje pumpe, isključivanje pumpe, minimalna otpornost)?
    - Da li je instalirana dodatna zaštita od rada na suvo?
  - Provera radnih uslova:
    - Da li je proverena min./maks. temperatura fluida?
    - Da li je proverena maks. dubina uranjanja?
    - Da li je definisan režim rada u zavisnosti od minimalnog nivoa vode?
    - Da li je ispoštovan maks. broj uključivanja?
  - Provera mesta postavljanja / radnog prostora:
    - Da li sa usisne strane cevovodnog sistema nema taloga?
    - Da li je dotok ili pumpni šaht očišćen i bez taloga?
    - Da li su svi zasuni otvoreni?
    - Da li je definisan minimalni nivo vode i da li se nadzire?
- Kućište hidraulike mora da bude u potpunosti napunjeno fluidom i ne sme da postoji nikakav vazdušni jastuk u hidraulici. **NAPOMENA! Ako postoji opasnost od stvaranja vazdušnih jastuka u sistemu, planirati odgovarajuće uređaje za odušivanje!**

7.6 Uključivanje i isključivanje

Za vreme startovanja dolazi do kratkotrajnog prekoračenja nominalne struje. U toku rada se nominalna struja više ne sme prekoračiti. **OPREZ! Ako se pumpa ne pokreće, odmah isključiti pumpu. Pre ponovnog uključivanja pumpe prvo otkloniti smetnju!**

Pumpa se mora ručno uključiti i isključiti preko zasebnog mesta rukovanja, koje treba da bude postavljeno na objektu (prekidač za uključivanje/isključivanje, upravljački uređaj).

7.7 Za vreme rada

OPASNOST

Opasnost od eksplozije usled previšokog pritiska u hidraulici!

Ako su za vreme rada zasuni na usisnoj i potisnoj strani zatvoreni, fluid se zagreva u hidraulici tokom sopstvenog pomeranja. Usled zagrevanja u hidraulici se stvara pritisak od više bara. Pritisak može da izazove eksploziju pumpe! Osigurajte da su tokom rada svi zasuni otvoreni. Zatvorene zasune odmah otvorite!

UPOZORENJE**Odsecanje ekstremiteta rotacionim komponentama!**

Radno područje pumpe nije područje za zadržavanje ljudi! Postoji opasnost od (teških) povreda rotacionim komponentama! Prilikom uključivanja i tokom rada niko ne sme da se zadržava u radnom području pumpe.

UPOZORENJE**Opasnost od opekotina na vrućim površinama!**

Kućište motora u toku rada može da se zagreje. Može doći do opekotina. Pustiti da se pumpa posle isključivanja ohladi do temperature okoline!

NAPOMENA**Problemi pumpanja zbog suviše niskog nivoa vode**

Kada je nivo fluida suviše nizak, može doći do razdvajanja protoka. Ostatak može dovesti do stvaranja vazdušnih jastuka, što dovodi do nedozvoljenih radnih postupaka u hidraulici. Minimalno dozvoljeni nivo vode mora da doseže do gornje ivice kućišta hidraulike!

Za vreme rada pumpe voditi računa o sledećim lokalnim propisima:

- zaštita na radnom mestu;
- zaštita od nesreća;
- rad sa električnim mašinama.

Osoblje mora strogo da se pridržava uputstva za rad koje je sastavio operator. Celokupno osoblje je odgovorno za poštovanje uputstva za rad i propisa!

Zbog svoje konstrukcije, centrifugalne pumpe imaju rotacione delove kojima se može slobodno pristupiti. Na ovim delovima mogu nastati oštре ivice u toku rada.

UPOZORENJE! Može doći do posekotina i odsecanja ekstremiteta! Sledče tačke proveravati u redovnim razmacima:

- Radni napon (+/-5 % određenog napona)
- Frekvencija (+/-2 % određene frekvencije)
- Potrošnja struje između pojedinačnih faza (maks. 5 %)
- Razlika u naponu između pojedinačnih faza (maks. 1 %)
- Maks. broj uključivanja
- Minimalni nivo vode u zavisnosti od režima rada
- Dotok: bez unosa vazduha.
- Upravljanje nivoom/zaštita od rada na suvo: Tačke uključivanja/isključivanja
- Mirniji rad/rad bez vibracija
- Svi zasuni otvoreni

Rad u graničnoj oblasti

Pumpa se može kratko koristiti (maks. 15 min/dnevno) u ograničenom području. Za vreme rada u ograničenom području treba računati na odstupanja od podataka o radu.

NAPOMENA! Zabranjen je trajni režim rada u ograničenom području! Pumpa je u ovom slučaju izložena velikom habanju i postoji veliki rizik od otkazivanja!

Tokom rada u ograničenom području važe sledeći parametri:

- Radni napon (+/-10 % određeni napon)
- Frekvencija (+3/-5 % nominalne frekvencije)
- Potrošnja struje između pojedinačnih faza (maks. 6 %)
- Razlika u naponu između pojedinačnih faza (maks 2 %)

8 Stavljanje van pogona / demontaža

8.1 Kvalifikacija osoblja

- Rukovanje/upravljanje: Rukovaoci moraju da budu informisani o načinu funkcionisanja kompletног sistema.
- Električni radovi: Električne radove mora da izvodi kvalifikovani električar.

→ Radovi na instalaciji/demontaži: Stručno lice mora da bude obučeno za rukovanje svim neophodnim alatima i potrebnim materijalima za pričvršćivanje na postojeću podlogu za instalaciju.

8.2 Obaveze operatora

- Lokalni propisi o sprečavanju nesreća i propisi o bezbednosti stručnih udruženja.
- Uvažiti propise za rad sa teškim i visećim teretima.
- Potrebnu zaštitnu opremu staviti na raspolaganje i pobrinuti se da osoblje nosi zaštitnu opremu.
- U zatvorenim prostorijama treba obezbediti dovoljnu ventilaciju.
- Kada dolazi do sakupljanja otrovnih gasova ili gasova koji izazivaju gušenje, odmah preduzeti mere zaštite!

8.3 Staviti van pogona

Prilikom stavljanja van pogona pumpa se isključuje, ali ostaje i dalje ugrađena. Time je pumpa uvek spremna za rad.

- ✓ Da bi pumpa ostala zaštićena od mraza i leda, pumpu uvek potpuno uroniti u fluid.
- ✓ Temperatura fluida mora uvek da bude iznad +3 °C (+37 °F).
- 1. Pričvrstiti pumpu na mesto rukovanja.
- 2. Mesto rukovanja osigurati od neovlašćenog ponovnog uključivanja (npr. blokadom glavnog prekidača).
- Pumpa je van pogona i sada može da se demontira.

Kada pumpa ostane ugrađena nakon stavljanja van pogona, pridržavati se sledećih tačaka:

- Obezbediti preduslove za stavljanje van pogona tokom celog perioda stavljanja van pogona. Kada ovi preduslovi nisu garantovani, pumpu demontirati nakon stavljanja van pogona!
- Kod dužeg stavljanja van pogona vršiti 5-minutni funkcionalan rad u redovnim razmacima (mesečno do kvartalno). **OPREZ! Funkcionalan rad sme da se vrši samo pod važećim radnim uslovima. Rad na suvo nije dozvoljen! Zanemarivanje gore navedenog može da dovede do havarije!**

8.4 Demontaža

OPASNOST

Opasnost od fluida opasnog po zdravlje!

Kada se pumpa koristi u fluidima opasnim po zdravlje, pumpu dekontaminirati nakon demontaže i pre svih daljih radova! Opasnost po život! Uvažiti podatke iz pravilnika o radu! Operator mora da obezbedi da osoblje dobije i pročita pravilnik o radu!

OPASNOST

Opasnost po život usled električne struje!

Nepravilno postupanje pri električnim radovima dovodi do smrti usled električnog udara! Električne radove moraju da izvode električari u skladu sa lokalnim propisima.

OPASNOST

Opasnost od smrtonosnih povreda usled opasnog samostalnog rada!

Radovi u šahtovima i uzanim prostorima, kao i radovi sa opasnošću od pada su opasni radovi. Ovi radovi ne smeju da se izvode kao samostalni rad! Radi sigurnosti mora biti prisutna još jedna osoba.

UPOZORENJE

Opasnost od opekotina na vrućim površinama!

Kućište motora u toku rada može da se zagreje. Može doći do opekotina. Pustiti da se pumpa posle isključivanja ohladi do temperature okoline!

NAPOMENA

Koristiti samo tehnički ispravnu opremu za podizanje!

Za podizanje i spuštanje pumpe koristiti tehnički ispravnu opremu za podizanje. Osigurati da pumpa ne može da se zaglavi prilikom podizanja i spuštanja. Maks. dozvoljena nosivost opreme za podizanje se nikada **ne sme** prekoračiti! Opremu za podizanje pre korišćenja proveriti u pogledu besprekornog funkcionisanja!

8.4.1 Stacionarna montaža u vlažnom prostoru

- ✓ Pumpa je stavljen van pogona.
- ✓ Zasuni na strani dotoka i na potisnoj strani su zatvoreni.
- 1. Pumpu odvojiti od strujne mreže.
- 2. Opremu za podizanje pričvrstiti u potpornoj tački. **OPREZ! Nikad ne povlačiti strujni napojni vod! Time se ošteće strujni napojni vod!**
- 3. Pumpu postepeno podizati i preko cevi za vođenje podići iz radnog prostora. **OPREZ! Strujni napojni vod može da se ošteti pri podizanju! Prilikom podizanja pumpe strujni napojni vod držati lagano zategnut!**
- 4. Temeljno očistiti pumpu (vidi tačku „Čišćenje i dezinfekcija“). **OPASNOST! Pri korišćenju pumpe u fluidima opasnim po zdravlje pumpu dezinfikovati!**

8.4.2 Stacionarna montaža na suvom

- ✓ Pumpu staviti van pogona.
- ✓ Zasuni na strani dotoka i na potisnoj strani su zatvoreni.
- 1. Pumpu odvojiti od strujne mreže.
- 2. Namotajte strujni napojni vod i pričvrstite ga na motor. **OPREZ! Tokom pričvršćivanja nemojte oštetiti strujni napojni vod! Pazite na prignjećenja i prekide kablova.**
- 3. Otpustite cevovodni sistem na usisnom i potisnom nastavku. **OPASNOST! Opasnost od fluida opasnog po zdravlje! U cevovodu i u hidraulici mogu ostati ostaci fluida! Namestite zbirni rezervoar, pokupite ostatke tečnosti i u skladu sa odredbama odložite tu tečnost.**
- 4. Opremu za podizanje pričvrstiti u potpornoj tački.
- 5. Otpustite pumpu od temelja.
- 6. Lagano podignite pumpu sa cevovoda i odložite je na odgovarajuće mesto. **OPREZ! Strujni napojni vod pri demontiranju može da se prignječi i ošteti! Prilikom demontiranja paziti na strujni napojni vod!**
- 7. Temeljno očistiti pumpu (vidi tačku „Čišćenje i dezinfekcija“). **OPASNOST! Pri korišćenju pumpe u fluidima opasnim po zdravlje pumpu dezinfikovati!**

8.4.3 Čišćenje i dezinfekcija

OPASNOST

Opasnost od fluida opasnog po zdravlje!

Kada se pumpa koristi u fluidima opasnim po zdravlje, postoji opasnost po život! Pumpa dekontaminirati pre svih daljih radova! Za vreme radova na čišćenju nositi sledeću zaštitnu opremu:

- Zatvorene zaštitne naočare
  - Maska za zaštitu disajnih organa
  - Zaštitne rukavice
- ⇒ Navedena oprema predstavlja minimalni zahtev, uvažiti podatke iz pravilnika o radu! Operator mora da obezbedi da osoblje dobije i pročita pravilnik o radu!

- ✓ Pumpa je demontirana.
- ✓ Zaprljana voda od čišćenja se odvodi u kanal za otpadnu vodu u skladu sa lokalnim propisima.
- ✓ Za kontaminirane pumpe je na raspolaganju sredstvo za dezinfekciju.

1. Opremu za podizanje učvrstiti na potpornu tačku pumpe.
2. Pumpu podići oko 30 cm (10 in) iznad poda.
3. Pumpu naprskati čistom vodom odozgo nadole. **NAPOMENA! Kod kontaminiranih pumpi mora da se primeni odgovarajuće sredstvo za dezinfekciju! Za upotrebu se strogo pridržavati podataka proizvođača!**
4. Za čišćenje radnog kola i unutrašnjeg prostora pumpe, mlaz vode ka unutrašnjosti mora da se uvede preko potisnog nastavka.
5. Sve ostatke prljavštine na podu isprati u kanalu.
6. Sačekati da se pumpa osuši.

9 Održavanje

OPASNOST

Opasnost od fluida opasnog po zdravlje!

Kada se pumpa koristi u fluidima opasnim po zdravlje, pumpu dekontaminirati nakon demontaže i pre svih daljih radova! Opasnost po život! Uvažiti podatke iz pravilnika o radu! Operator mora da obezbedi da osoblje dobije i pročita pravilnik o radu!

NAPOMENA

Koristiti samo tehnički ispravnu opremu za podizanje!

Za podizanje i spuštanje pumpe koristiti tehnički ispravnu opremu za podizanje. Osigurati da pumpa ne može da se zaglavi prilikom podizanja i spuštanja. Maks. dozvoljena nosivost opreme za podizanje se nikada **ne sme** prekoračiti! Opremu za podizanje pre korišćenja proveriti u pogledu besprekornog funkcionisanja!

- Radove na održavanju uvek obavljati na čistom mestu sa dobrim osvetljenjem. Pumpa se mora sigurno isključiti i osigurati.
- Obavljati samo radove na održavanju koji su opisani u ovom uputstvu za ugradnju i upotrebu.
- Za vreme radova na održavanju nositi sledeću zaštitnu opremu:
  - Zaštitne naočare
  - Zaštitna obuća
  - Zaštitne rukavice

9.1 Kvalifikacija osoblja

- Električni radovi: Električne radove mora da izvodi kvalifikovani električar.
- Radovi na održavanju: Stručno lice mora da bude upoznato sa rukovanjem radnim sredstvima koje koristi i njihovim odlaganjem. Pored toga stručno lice mora da poseduje osnovna znanja iz oblasti mašinstva.

9.2 Obaveze operatora

- Potrebnu zaštitnu opremu staviti na raspolaganje i pobrinuti se da osoblje nosi zaštitnu opremu.
- Pogonska sredstva sakupiti u odgovarajućim rezervoarima i propisno odložiti na otpad.
- Korišćenu zaštitnu odeću propisno odložiti na otpad.
- Koristiti samo originalne rezervne delove proizvođača. Upotreba drugih delova, koji nisu originalni delovi, oslobađa proizvođača bilo kakve odgovornosti.
- Propuštanje fluida i pogonskog sredstva mora odmah da se pokupi i odloži u skladu sa važećim lokalnim direktivama.
- Potreban alat staviti na raspolaganje.
- Korišćenje otvorenog plamena, direktnog svetla i pušenje su zabranjeni prilikom primene lako zapaljivih rastvarača i sredstava za čišćenje.

9.3 Natpisi na navojnim zavrtnjima

M	Navojni zavrtnji prostora motora
D	Navojni zavrtnji zaptivne komore
K	Navojni zavrtnji rashladnog sistema
L	Navojni zavrtanj komore za propuštanje
S	Navojni zavrtanj za kondenzat
F	Navojni zavrtanj umetka za mazanje

9.4 Pogonska sredstva

9.4.1 Rashladno sredstvo P35

Rashladno sredstvo P35 je mešavina vode/glikola koja se sastoji od 35 % koncentrata „Fragol Zitrec FC“ i do 65 % demineralizovane ili destilisane vode. Za dopunjavanje i punjenje rashladnog sistema koristiti samo navedene koncentrate u specificiranom odnosu.

OPREZ

Oštećenje motora zbog pogrešnog koncentrata ili odnosa mešanja!

Pri korišćenju drugih koncentrata može doći do uništavanja motora! U slučaju drugačijeg odnosa mešanja, zaštita od mržnjenja i antikorozivna zaštita nisu zagarantovane! Koristiti samo navedene koncentrate u odnosu 35:65.

Koncentrat	Fragol Zitrec FC	Pekasol L	Propilenglikol ²⁾
Status	Trenutno se koristi	Alternativa	Alternativa

Tehnički podaci

Osnova	Propan-1,2-diol		
Boja	Bezbojan	Žućkast	Bezbojan
Stepen čistoće	96 %	-	98 %
Gustina	1,051 g/ml (8,771 lb/US.liq.gal.)	1,050 g/cm ³ (8,762 lb/US.liq.gal.)	1,051 g/ml (8,771 lb/US.liq.gal.)
Tačka ključanja	164 °C (327 °F)	185 °C (365 °F)	188 °C (370 °F)
pH vrednost	9,9	7,5–9,5	-
Voda	maks. 5 %	-	0,20 %
Ne sadrži nitrite	•	•	•
Ne sadrži amine	•	•	•
Ne sadrži fosfate	•	•	•
Ne sadrži silikate	•	•	•

Odobrenja

Klasa zagađivača vode ¹⁾	1	1	1
FDA	•	-	-
HT1	•	-	-
Afssa	•	-	-

¹⁾ U skladu sa administrativnim propisom o materijama koje zagađuju vodu (VwVwS) iz 1999. godine Pri odlaganju ovih fluida na otpad poštovati lokalne direktive za propandiol i propilenglikol!

²⁾ Pogodno za medicinske primene

9.4.2 Vrste ulja

Zaptivna komora je fabrički napunjena medicinskim belim uljem. Za zamenu ulja se preporučuju sledeće vrste ulja:

- Aral Autin PL*
- Shell ONDINA 919
- Esso MARCOL 52* ili 82*
- BP WHITEMORE WOM 14*
- Texaco Pharmaceutical 30* ili 40*

Sve vrste ulja sa zvezdicom (*) imaju odobrenje za prehrambene namirnice u skladu sa „USDA-H1“.

9.4.3 Mast za podmazivanje

Koristiti sledeće masti za podmazivanje:

- Esso Unirex N3
- Tripol Molub-Alloy-Food Proof 823 FM (sa „USDA-H1“ odobrenjem)

9.4.4 Količine punjenja

Pročitajte o količini fluida priložene konfiguracije.

9.5 Intervali održavanja

9.5.1 Intervali održavanja za normalne uslove

Kako bi bio obezbeđen pouzdan rad, radovi na održavanju moraju redovno da se vrše. U zavisnosti od konkretnih uslova okoline, ugovorom mogu biti definisani i drugi intervali održavanja! Kada se za vreme rada javljaju jake vibracije, nezavisno od utvrđenih intervala održavanja mora da se izvrši kontrola pumpe ili instalacije.

8000 radnih sati ili najkasnije nakon 2 godine

- Vizuelna provera priključnog kabla
- Vizuelna provera dodatne opreme
- Vizuelna provera obloge i kućišta na prisustvo habanja
- Provera funkcionalnosti nadzornih uređaja
- Pražnjenje komore za propuštanje
- Podmazivanje kotrljajnog ležaja
- Ispuštanje kondenzovane vode
- Zamena rashladnog sredstva
- Zamena ulja zaptivne komore (samo FKT 63.2)

NAPOMENA! Ako je ugrađena kontrola zaptivne komore, zamenu ulja vršiti prema prikazu!

15000 radnih sati ili najkasnije nakon 10 godina

- Generalni remont

9.5.2 Intervali održavanja kod otežanih uslova rada

Kod otežanih uslova rada navedeni intervali moraju se po potrebi skratiti. Otežani uslovi rada su prisutni:

- Kod fluida sa vlaknastim sadržajima
- Kod turbulentnog dotoka (npr. uslovljeno ulaskom vazduha, kavitacijom)
- Kod jako korozivnih ili abrazivnih fluida
- Kod veoma gasovitih fluida
- Kod rada na nepovoljnoj radnoj tački
- Kod skokova pritiska

U slučaju primene pumpe pod otežanim uslovima preporučuje se sklapanje ugovora o održavanju. Obratite se službi za korisnike.

9.6 Mere održavanja

UPOZORENJE

Oštре ivice na radnom kolu i usisnom nastavku!

Na radnom kolu i usisnom nastavku mogu da se stvore oštре ivice. Postoji opasnost od odsecanja ekstremiteta! Moraju da se nose zaštitne rukavice koje štite od posekotina.

UPOZORENJE

Povrede ruku, stopala ili očiju zbog nedostatka zaštitne opreme!

Za vreme rada postoji opasnost od (teških) povreda. Nositи sledeću zaštitnu opremu:

- Zaštitne rukavice za zaštitu od posekotina
- Zaštitna obuća
- Zatvorene zaštitne naočare

Pre početka mera održavanja moraju da se ispune sledeći preduslovi:

- Puma je ohlađena do temperature okoline.
- Puma je temeljno očišćena i (po potrebi) dezinfikovana.

9.6.1 Preporučene mere održavanja

Za rad bez prekida preporučuje se redovna kontrola potrošnje struje i radnog napona na sve tri faze. Te vrednosti ostaju konstantne pri normalnom radu. Manje oscilacije zavise od svojstva fluida. Na osnovu potrošnje struje mogu pravovremeno da se prepoznaju i otklone oštećenja ili neispravno funkcionisanje radnog kola, ležajeva i motora. Veće oscilacije napona opterećuju namotaj motora i mogu da prouzrokuju otkaz pumpe. Redovnom kontrolom mogu da se spreče veće posledične štete i smanji rizik od potpunog otkaza. U pogledu redovne kontrole preporučuje se primena daljinskog nadzora.

9.6.2 Vizuelna provera priključnog kabla

Proveriti da li kod priključnog kabla ima:

- mehuriće
- naprsline
- ogrebotine
- mesta trenja
- mesta prignječenja

U slučaju da se na priključnom kablu ustanove oštećenja, pumpu odmah staviti van pogona! Priključni kabl neka zameni služba za korisnike. Pumpu ponovo pustiti u pogon tek kada je oštećenje stručno otklonjeno!

OPREZ! Kroz oštećeni priključni kabl voda može da prodre u pumpu! Prodor vode može da dovede do havarije pumpe.

9.6.3 Vizuelna provera dodatne opreme

Dodatna oprema mora da se proveri u pogledu sledećeg:

- pravilno pričvršćenje
- besprekorno funkcionisanje
- znakovi habanja, npr. pukotine usled oscilacija

Ustanovljeni nedostaci moraju odmah da se poprave ili se dodatna oprema mora zameniti.

9.6.4 Vizuelna provera premaza i kućišta na prisustvo habanja

Obloge i delovi kućišta ne smeju da pokazuju oštećenja. Kada se ustanove nedostaci, moraju da se poštuju sledeće tačke:

- Ako je oštećen premaz, on se mora popraviti.
- Ako su delovi kućišta pohabani, konsultovati se sa službom za korisnike!

9.6.5 Provera funkcionalnosti nadzornih uređaja

Za proveru otpornosti pumpa mora biti ohlađena do temperature okoline!

9.6.5.1 Provera otpornosti temperaturnog senzora

Otpornost temperaturnog senzora proveriti pomoću ommetra. Moraju se poštovati sledeće merne vrednosti:

- **Bimetalni senzor:** Merna vrednost = 0 Ohm (prolaz).
- **PTC senzor** (termistorski senzor): Merne vrednosti zavise od broja ugrađenih senzora. PTC senzor ima otpor u hladnom stanju od 20 do 100 Ohm.
  - U slučaju **tri** senzora u seriji, merne vrednosti se kreću između 60 i 300 Ohm.
  - U slučaju **četiri** senzora u seriji, merne vrednosti se kreću između 80 i 400 Ohm.
- **Senzor Pt100:** Pt100 senzori na temperaturi od 0 °C (32 °F) imaju vrednost otpora od 100 oma. Ova vrednost se između 0 °C (32 °F) i 100 °C (212 °F) povećava za 0,385 oma po 1 °C (1,8 °F).
Pri temperaturi okoline od 20 °C (68 °F) otpor iznosi 107,7 Ohm.

9.6.5.2 Proveriti otpornost internih elektroda za nadzor prostora sa stezaljkama / prostora motora i zaptivne komore

Unutrašnje elektrode su paralelno povezane. Tokom kontrole sve elektrode se zajedno mere.

Motor FKT 50.1, 57 i 63.1

Otpornost elektroda proveriti pomoću ommetra. Izmerena vrednost mora da se kreće prema „beskonačnosti“. Za vrednosti ≤ 30 kOhm postoji voda u prostoru sa stezaljkama ili prostoru motora. **Konsultovati se sa službom za korisnike!**

Motor FKT 63.2

Otpornost elektroda proveriti pomoću ommetra. Izmerena vrednost mora da se kreće prema „beskonačnosti“. Za vrednosti ≤ 30 kOhm postoji voda u prostoru sa stezaljkama ili prostoru motora. Zamenite ulje u zaptivnoj komori i ponovo izmerite.

NAPOMENA! Ako je vrednost ispod ≤ 30 kOhm, konsultujte se sa službom za korisnike!

9.6.5.3 Provera otpornosti štapne elektrode za kontrolu zaptivne komore

Otpornost elektrode proveriti pomoću ommetra. Izmerena vrednost mora da se kreće prema „beskonačnosti“. Kod vrednosti ≤ 30 kOhm postoji voda u ulju, izvršiti zamenu ulja!

9.6.6 Uputstvo za upotrebu kugličnih slavina

Ako su kuglične slavine ugrađene na ispusnim otvorima, obratite pažnju na sledeće tačke:

- Pre otvaranja kuglične slavine sklonite navojni zavrtanj.

- Za otpuštanje pogonskog sredstva okrenite ručicu u smeru protoka (paralelno sa kugličnom slavinom).
- Za zatvaranje otvora za ispuštanje, ručicu ponovo vratiti u položaj poprečan u odnosu na smer protoka (prema kugličnoj slavini sa naglavcima).
- Nakon zatvaranja kuglične slavine ponovo okrenite navojni zavrtanj.

9.6.7 Zamena ulja zaptivne komore (samo FKT 63.2)

UPOZORENJE

Pogonska sredstva pod visokim pritiskom!

U motoru se može stvoriti pritisak **od više bara!** Ovaj pritisak se rasterećeju **otvaranjem** navojnih zavrtnjeva. Nepažljivo otvoreni navojni zavrnji mogu da se odbace većom brzinom! Da bi se izbegle povrede, pratiti sledeća uputstva:

- Pridržavati se propisanog redosleda radnih koraka.
- Navojne zavrtnje odvrtati postepeno i nikada do kraja. Čim se pritisak rastereti (čuje se zviždanje ili šuštanje vazduha), prekinuti sa odvrtanjem!
- Kada se pritisak potpuno rastereti, navojne zavrtnje odvrnuti do kraja.
- Nositи zatvorene zaštitne naočare.

UPOZORENJE

Opekotine usled vrućeg pogonskog sredstva!

Kada se pritisak rasterećeju, može doći do prskanja vrućeg pogonskog sredstva. To može dovesti do opekotina! Da bi se izbegle povrede, moraju da se prate sledeća uputstva:

- Pustiti da se motor ohladi na temperaturu okoline, a zatim otvoriti navojni zavrtanj.
- nositi zatvorene zaštitne naočare ili zaštitnu masku za lice, kao i rukavice.

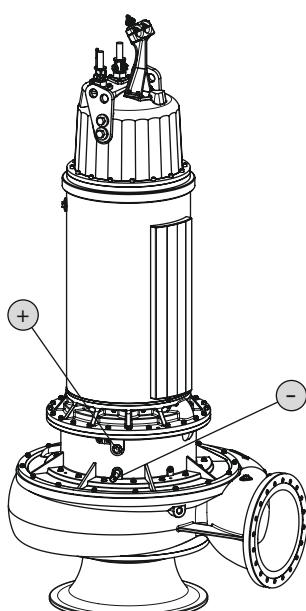

Fig. 13: Zaptivna komora: Zamena ulja

+	Sipanje ulja u zaptivnu komoru
-	Pražnjenje ulja iz zaptivne komore

- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
- ✓ Puma je demontirana i očišćena (po potrebi, dekontaminirana).
- 1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prgnjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
- 2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
- 3. Lagano i ne u potpunosti odvrnuti navojni zavrtanj (+). **UPOZORENJE! Previsok pritisak u motoru! Kada se začuje zviždanje ili šuštanje vazduha, prekinuti sa odvrtanjem! Sačekati da se pritisak potpuno rastereti.**
- 4. Kada se pritisak rastereti, navojni zavrtanj (+) odvrnuti do kraja.
- 5. Odvrnuti navojni zavrtanj (-) i ispustiti pogonsko sredstvo. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, otvoriti je.
- 6. Provera pogonskog sredstva: Kada u pogonskom sredstvu ima metalnih opiljaka, obavestiti službu za korisnike!
- 7. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, zatvorite je.
- 8. Očistiti navojni zavrtanj (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrjeti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**
- 9. Sipati novo pogonsko sredstvo preko otvora navojnog zavrtinja (+).
⇒ Pridržavati se podataka o vrsti i količini pogonskog sredstva!
- 10. Očistiti navojni zavrtanj (+), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrjeti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**

9.6.8 Zамена rashladnog sredstva

UPOZORENJE

Pogonska sredstva pod visokim pritiskom!

U motoru se može stvoriti pritisak **od više bara!** Ovaj pritisak se rastereće u **otvaranjem** navojnih zavrtnjeva. Nepažljivo otvoreni navojni zavrtnji mogu da se odbace većom brzinom! Da bi se izbegle povrede, pratiti sledeća uputstva:

- Pridržavati se propisanog redosleda radnih koraka.
- Navojne zavrtnje odvrtati postepeno i nikada do kraja. Čim se pritisak rastereti (čuje se zviždanje ili šuštanje vazduha), prekinuti sa odvrtanjem!
- Kada se pritisak potpuno rastereti, navojne zavrtnje odvrnuti do kraja.
- Nositи zatvorene zaštitne naočare.

UPOZORENJE

Opekotine usled vrućeg pogonskog sredstva!

Kada se pritisak rastereće, može doći do prskanja vrućeg pogonskog sredstva. To može dovesti do opekotina! Da bi se izbegle povrede, moraju da se prate sledeća uputstva:

- Pustiti da se motor ohladi na temperaturu okoline, a zatim otvoriti navojni zavrtanj.
- nositi zatvorene zaštitne naočare ili zaštitnu masku za lice, kao i rukavice.

Motor FKT 50.1, 57, 63.1

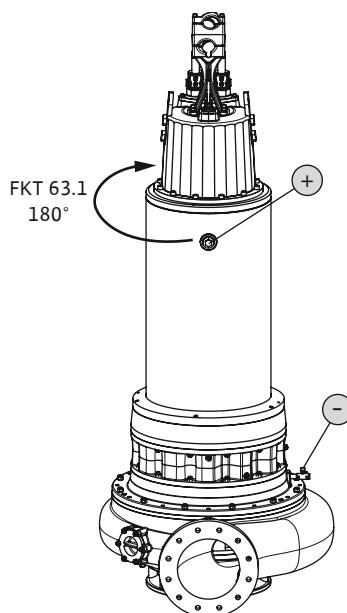

Fig. 14: Sistem hlađenja: Zамена rashladnog sredstva FKT 50.1, 57, 63.1

+	Sipanje/odzračivanje rashladnog sredstva
-	Ispuštanje rashladnog sredstva

✓ Zaštitna oprema je postavljena!

✓ Pumpa je demontirana i očišćena (po potrebi, dekontaminirana).

1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prgnjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
3. Lagano i ne u potpunosti odvrnuti navojni zavrtanj (+). **UPOZORENJE! Previsok pritisak u motoru! Kada se začije zviždanje ili šuštanje vazduha, prekinuti sa odvrtanjem! Sačekati da se pritisak potpuno rastereti.**
4. Kada se pritisak rastereti, navojni zavrtanj (+) odvrnuti do kraja.
5. Odvrnuti navojni zavrtanj (-) i ispustiti pogonsko sredstvo. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, otvoriti je.
6. Provera pogonskog sredstva: Kada u pogonskom sredstvu ima metalnih opiljaka, obavestiti službu za korisnike!
7. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, zatvorite je.
8. Očistiti navojni zavrtanj (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft·lb)!**
9. Sipati novo pogonsko sredstvo preko otvora navojnog zavrtinja (+).
⇒ Pridržavati se podataka o vrsti i količini pogonskog sredstva!
10. Očistiti navojni zavrtanj (+), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft·lb)!**

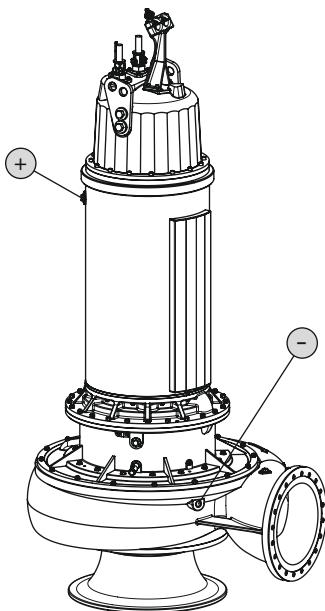
Motor FKT 63.2

Fig. 15: Sistem hlađenja: Zamena rashladnog sredstva FKT 63.2

+	Sipanje/odzračivanje rashladnog sredstva
-	Ispuštanje rashladnog sredstva

- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
- ✓ Pumpa je demontirana i očišćena (po potrebi, dekontaminirana).
- 1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prignjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
- 2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
- 3. Lagano i ne u potpunosti odvrnuti navojni zavrtanj (+). **UPOZORENJE! Previsok pritisak u motoru! Kada se začuje zviždanje ili šuštanje vazduha, prekinuti sa odvrtanjem! Sačekati da se pritisak potpuno rastereti.**
- 4. Kada se pritisak rastereti, navojni zavrtanj (+) odvrnuti do kraja.
- 5. Odvrnuti navojni zavrtanj (-) i ispustiti pogonsko sredstvo. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, otvoriti je.
- 6. Provera pogonskog sredstva: Kada u pogonskom sredstvu ima metalnih opiljaka, obavestiti službu za korisnike!
- 7. Ako je kuglasta slavina ugrađena na ispusnom otvoru, zatvorite je.
- 8. Očistiti navojni zavrtanj (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**
- 9. Sipati novo pogonsko sredstvo preko otvora navojnog zavrtinja (+).
⇒ Pridržavati se podataka o vrsti i količini pogonskog sredstva!
- 10. Očistiti navojni zavrtanj (+), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**

9.6.9 Pražnjenje komore za propuštanje

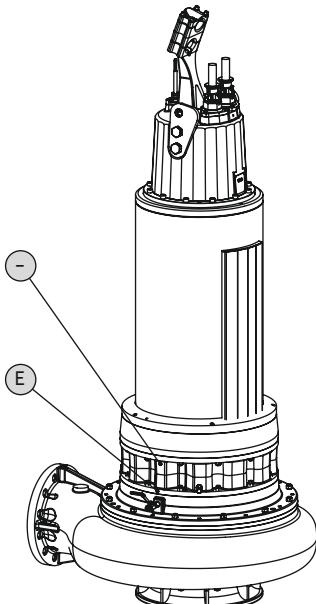
Motori FKT 50.1, 57, 63.1

Fig. 16: Isprazniti komoru za propuštanje FKT 50.1, 57, 63.1

E	Odzračivanje
-	Ispuštanje propuštanja

- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
- ✓ Pumpa je demontirana i očišćena (po potrebi, dekontaminirana).
- 1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prignjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
- 2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
- 3. Lagano i ne u potpunosti odvrnuti navojni zavrtanj (E). **UPOZORENJE! Previsok pritisak u motoru! Kada se začuje zviždanje ili šuštanje vazduha, prekinuti sa odvrtanjem! Sačekati da se pritisak potpuno rastereti.**
- 4. Kada se pritisak rastereti, navojni zavrtanj (E) odvrnuti do kraja.
- 5. Odvrnuti navojni zavrtanj (-) i ispustiti pogonsko sredstvo.
- 6. Očistiti navojni zavrtanj (E) i (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**

Motor FKT 63.2**- Ispuštanje propuštanja**

- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
- ✓ Puma je demontirana i očišćena (po potrebi, dekontaminirana).
- 1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prgnjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
- 2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
- 3. Lagano i ne u potpunosti odvrnuti navojni zavrtanj (-). **UPOZORENJE! Previsok pritisak u motoru! Kada se začuje zviždanje ili šuštanje vazduha, prekinuti sa odvrtanjem! Sačekati da se pritisak potpuno rastereti.**
- 4. Kada se pritisak rastereti, navojni zavrtanj (-) odvrnuti do kraja i ispustiti pogonsko sredstvo.
- 5. Očistiti navojni zavrtanj (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**

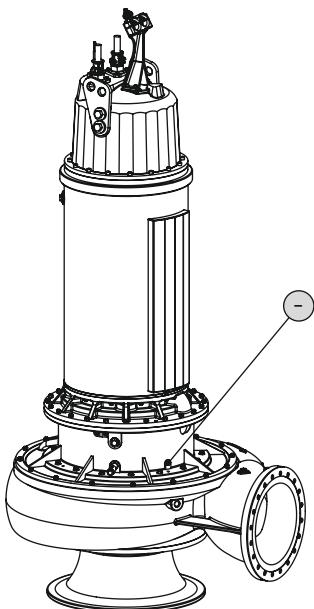

Fig. 17: Isprazniti komoru za propuštanje FKT 63.2

9.6.10 Ispuštanje kondenzovane vode**Motori FKT 50.1, 57, 63.1****- Ispuštanje kondenzovane vode**

- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
- ✓ Puma je demontirana i očišćena (po potrebi, dekontaminirana).
- 1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prgnjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
- 2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
- 3. Lagano i ne u potpunosti odvrnuti navojni zavrtanj (-). **UPOZORENJE! Previsok pritisak u motoru! Kada se začuje zviždanje ili šuštanje vazduha, prekinuti sa odvrtanjem! Sačekati da se pritisak potpuno rastereti.**
- 4. Kada se pritisak rastereti, navojni zavrtanj (-) odvrnuti do kraja i ispustiti pogonsko sredstvo.
- 5. Očistiti navojni zavrtanj (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteti. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**

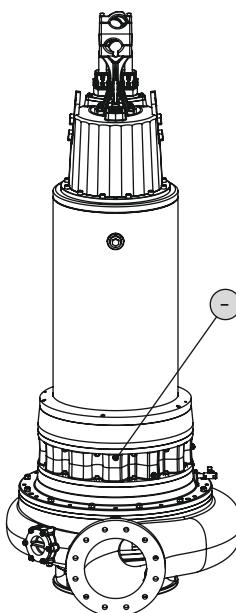

Fig. 18: Ispuštanje kondenzovane vode FKT 50.1, 57, 63.1

Motor FKT 63.2**- Ispuštanje kondenzovane vode**

- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
- ✓ Puma je demontirana i očišćena (po potrebi, dekontaminirana).
- 1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prignjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
- 2. Postaviti odgovarajući rezervoar za prihvatanje pogonskog sredstva.
- 3. Lagano i ne u potpunosti odvrnuti navojni zavrtanj (-). **UPOZORENJE! Previsok pritisak u motoru! Kada se začuje zviždanje ili šuštanje vazduha, prekinuti sa odvrtanjem! Sačekati da se pritisak potpuno rastereti.**
- 4. Kada se pritisak rastereti, navojni zavrtanj (-) odvrnuti do kraja i ispustiti pogonsko sredstvo.
- 5. Očistiti navojni zavrtanj (-), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrtni. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft·lb)**

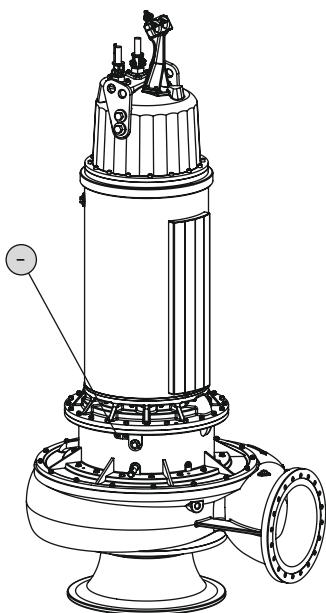

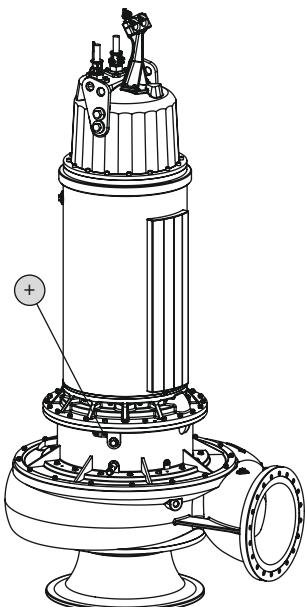
Fig. 19: Ispuštanje kondenzovane vode FKT 63.2

9.6.11 Podmazivanje kotrlajnjog ležaja**Motori FKT 50.1, 57, 63.1**

E	Odzračivanje
+	Mazalica za mazivo za naknadno podmazivanje (količina masti: 200 g/7 oz)

- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
- ✓ Puma je demontirana i očišćena (po potrebi, dekontaminirana).
- 1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prignjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
- 2. Lagano i ne u potpunosti odvrnuti navojni zavrtanj (E). **UPOZORENJE! Previsok pritisak u motoru! Kada se začuje zviždanje ili šuštanje vazduha, prekinuti sa odvrtanjem! Sačekati da se pritisak potpuno rastereti.**
- 3. Kada se pritisak rastereti, navojni zavrtanj (E) odvrnuti do kraja.
- 4. Odvrnuti navojni zavrtanj (+). Iza navojnog zavrtanja nalazi se odgovarajuća mazalica za mazivo.
- 5. Pomoću pištolja za podmazivanje, novu mast istisnuti u mazalicu za mazivo.
- 6. Očistiti navojni zavrtanj (E) i (+), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrtni. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft·lb)**

Fig. 20: Naknadno podmazivanje kotrlajnjog ležaja FKT 50.1, 57, 63.1

Motor FKT 63.2

- + Mazalica za mazivo za naknadno podmazivanje (količina masti: 200 g/7 oz)
- ✓ Zaštitna oprema je postavljena!
  - ✓ Puma je demontirana i očišćena (po potrebi, dekontaminirana).
  - 1. Pumpu odložiti vertikalno na čvrstu podlogu. **UPOZORENJE! Opasnost od prgnjećenja ruku. Obezbediti da pumpa ne može da padne ili isklizne!**
  - 2. Lagano i ne u potpunosti odvrnuti navojni zavrtanj (+). **UPOZORENJE! Previsok pritisak u motoru! Kada se začuje zviždanje ili šuštanje vazduha, prekinuti sa odvrtanjem! Sačekati da se pritisak potpuno rastereti.**
  - 3. Kada se pritisak rastereti, navojni zavrtanj (+) odvrnuti do kraja.
  - 4. Iza navojnog zavrtinja nalazi se odgovarajuća mazalica za mazalica za mazivo.
  - 5. Pomoću pištolja za podmazivanje, novu mast istisnuti u mazalicu za mazalica za mazivo.
  - 6. Očistiti navojni zavrtanj (+), postaviti novi zaptivni prsten i ponovo navrteni. **Maks. startni momenat: 8 Nm (5,9 ft-lb)!**

Fig. 21: Naknadno podmazivanje kotrljajnog ležaja FKT 63.2

9.6.12 Generalni remont

U toku generalnog remonta kontrolišu se na habanje i oštećenja ležaja motora, zaptivanje osovine, O-prstenovi i strujni napojni vodovi. Oštećene komponente se menjaju originalima. Na taj način se obezbeđuje besprekoran rad.

Generalni remont smeju da izvode samo proizvođač ili ovlašćena servisna radionica.

9.7 Popravke**UPOZORENJE****Oštре ivice na radnom kolu i usisnom nastavku!**

Na radnom kolu i usisnom nastavku mogu da se stvore oštре ivice. Postoji opasnost od odsecanja ekstremiteta! Moraju da se nose zaštitne rukavice koje štite od posekotina.

UPOZORENJE**Povrede ruku, stopala ili očiju zbog nedostatka zaštitne opreme!**

Za vreme rada postoji opasnost od (teških) povreda. Nosit sledeću zaštitnu opremu:

- Zaštitne rukavice za zaštitu od posekotina
- Zaštitna obuća
- Zatvorene zaštitne naočare

Pre početka popravki moraju da se ispunе sledeći preduslovi:

- Puma je ohlađena do temperature okoline.
- Pumpu isključiti sa napona i zaštititi je od nemernog uključivanja.
- Puma je temeljno očišćena i (po potrebi) dezinfikovana.

U toku popravki generalno važi:

- Kapi fluida i pogonskog sredstva treba odmah pokupiti!
- O-prstenovi, zaptivači i osigurači zavrtanja uvek moraju da se zamene!
- Pri tom voditi računa o obrtnim momentima pritezanja navedenim u prilogu!
- Primena sile je kod ovih radova strogo zabranjena!

9.7.1 Napomene za upotrebu osigurača zavrtinja

Zavrtnji mogu biti predviđeni sa sredstvom za osiguranje zavrtinja. Fabrički se postavljaju dve vrste osigurača zavrtinja:

- Tečna sredstva za osiguranje zavrtinja

→ Mehanička sredstva za osiguranje zavrtnja

Uvek obnovite osigurače zavrtnja!

Tečna sredstva za osiguranje zavrtnja

U slučaju tečnih osigurača zavrtnja upotrebljavaju se polučvrsti osigurači zavrtnja (npr. Loctite 243). Ovi osigurači zavrtnja se mogu otpustiti tek uz visoku upotrebu sile. Ako osigurač zavrtnja ne može da se otpusti, spoj se mora zagrejati na 300 °C (572 °F). Nakon demontiranja temeljno očistite komponente.

Mehanička sredstva za osiguranje zavrtnja

Mehanička osiguranja zavrtnja se sastoje iz dve nord-lock konusne podloške. Osiguranje spojeva zavrtnja se u ovom slučaju vrši preko snage sticanja. Nord-Lock osiguranje zavrtnja se može upotrebljavati samo uz Geomet pokrivenim šrafom zatezne jačine 10.9. **Upotreba šrafova otpornih na rđu je zabranjena!**

9.7.2 Koje popravke smeju da se vrše

- Zamenite kućište hidraulike.
- SOLID G i Q radno kolo: Postavite usisni nastavak.

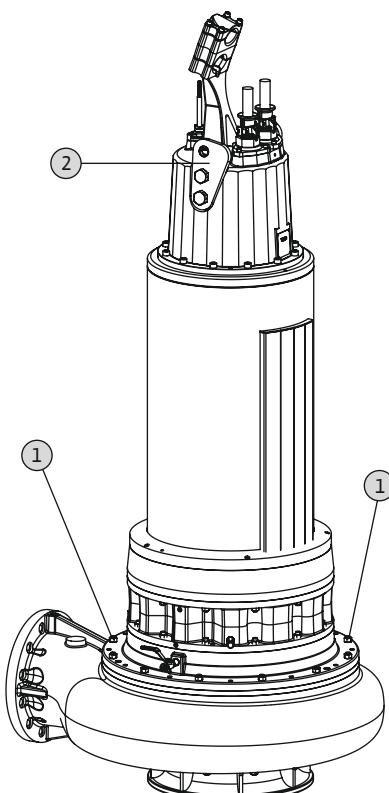
9.7.3 Zamena kućišta hidraulike

OPASNOST

Zabranjeno je demontiranje radnog kola!

U zavisnosti od prečnika radnog točka za demontiranje pojedinih kućišta hidraulike mora se demontirati i radno kolo. Pre svih radova, proverite da li je neophodno demontiranje radnog kola. Ako jeste, obavestite službu za korisnike! Demontiranje radnog kola mora obaviti služba za korisnike ili stručno osoblje.

1	Šestougaone navrtke za pričvršćivanje motora/hidraulike
2	Potporna tačka
- ✓ Koristiti opremu za podizanje dovoljne nosivosti.
  - ✓ Zaštitna oprema je postavljena.
  - ✓ Novo kućište hidraulike je spremno.
  - ✓ Radno kolo se ne **sme** demontirati!
1. Opremu za podizanje učvrstiti na potpornu tačku pumpe pomoću odgovarajućeg uređaja za pričvršćivanje.
  2. Namestite pumpu vertikalno.

OPREZ! Ako se pumpa prebrzo ugasi, može doći do oštećenja kućišta hidraulike na usisnom nastavku. Ugasite pumpu lagano sa usisnom nastavkom!

NAPOMENA! Ako pumpa nije postavljena ravno na usisni nastavak, onda se može ispod postaviti odgovarajuća ploča za poravnjanje. Tako da motor bez problema može da se podigne i da pumpa stoji vertikalno.
  3. Obeležite položaj motora/hidraulike na kućištu.
  4. Otpustite i skinite šestougaone navrtke na kućištu hidraulike.
  5. Lagano podignite motor i povucite ga sa zavrtnja bez glave.

OPREZ! Motor podignite vertikalno i nemojte ga kriviti! Pri krivljenju se mogu oštetiti zavrtnji bez glave!
  6. Motor zaljuljajte preko novog kućišta hidraulike.
  7. Lagano ispuštite motor. Pazite na to da obeležje motora/hidraulike odgovara jedno drugome tačno i da zavrtnja bez glave pada tačno u bušotine.
  8. Zavrnite šestougaonu navrtku i pričvrstite motor sa hidraulikom.

NAPOMENA! Pritom vodite računa o startnim momentima pritezanja navedenim u prilogu!
- Zamenjeno kućište hidraulike. Pumpa se može ponovo ugraditi.

UPOZORENJE! Ako se pumpa nalazi u središnjem položaju i ako je oprema za podizanje demontirana, obezbedite pumpu od pada i klizanja!

Fig. 22: Zamena kućišta hidraulike

9.7.4 SOLID G i Q radno kolo: Postavite usisni nastavak

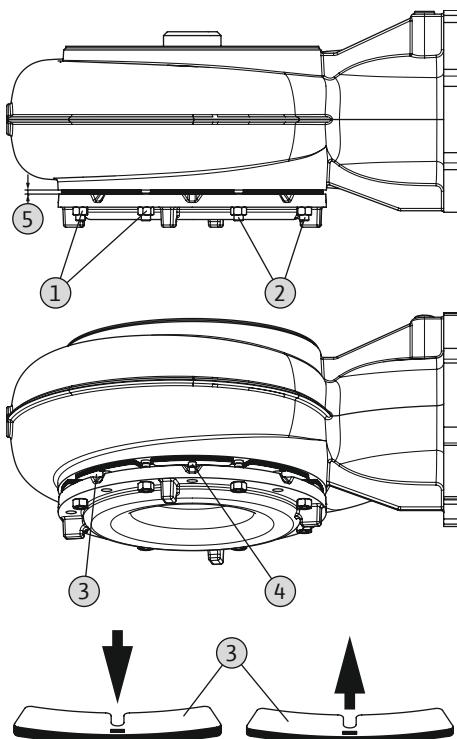

Fig. 23: SOLID G: Podešavanje zazora

1	Šestougaone navrtke za pričvršćivanje usisnog nastavka
2	Zavrtnji bez glave
3	Distanceri od lima
4	Pričvrsni vijak za distancer od lima
5	Zazor između usisnog nastavka i kućišta hidraulike

- ✓ Koristiti opremu za podizanje dovoljne nosivosti.
  - ✓ Zaštitna oprema je postavljena.
1. Opremu za podizanje učvrstiti na potpornu tačku pumpe pomoću odgovarajućeg uređaja za pričvršćivanje.
  2. Podići pumpu tako da bude 50 cm (20 in) iznad tla.
  3. Otpustiti šestougaone navrtke za pričvršćivanje usisnog nastavka. Zavrnuti šestougaonu navrtku sve dok u potpunosti ne legne na zavrtnje bez glave. **UPOZORENJE! Opasnost od prignjećenja prstiju! Usisni nastavak se može u procesu stvaranja kore zlepiti za kućište hidraulike i odjednom skliznuti na dole. Otpustiti navrtke unakrsno i uhvatiti odozdo. Nositи заштитне рукајце!**
  4. Namestiti usisne nastavke na šestougaone navrtke. Kada je usisni nastavak na kućištu hidraulike, pažljivo ga skinuti pomoću klini!
  5. Očistiti nasednu površinu i distancere od lima pričvršćene zavrtnjima i (po potrebi) dezinfikovati.
  6. Skinuti zavrtnje sa distancera od lima i ukloniti ih pojedinačno.
  7. Postepeno zategnuti unakrsno šestougaone navrtke, sve dok usisni nastavak ne nalegne na radno kolo. **OPREZ! Šestougaone navrtke ručno zategnuti! Ako su šestougaone navrtke previše zategnute, može se oštetiti radno kolo, kao i ležaj motora!**
  8. Izmerito zazor između usisnog nastavka i kućišta hidraulike.
  9. Prilagoditi po meri distancere od lima i dodati još jedan lim.
  10. Tri izvučene šestougaone navrtke ponovo zavrnite, sve dok ne legnu u potpunosti na zavrtnje bez glave.
  11. Ponovo namestiti distancere od lima i zategnuti ih zavrtnjima.
  12. Šestougaone navrtke zatežite unakrsno sve dok usisni nastavci ne budu poravnati sa zavrtnjima bez glave.
  13. Unakrsno čvrsto zategnjite šestougaone navrtke. **Pritom voditi računa o startnim momentima pritezanja navedenim u prilogu!**
  14. Oprezno i polako staviti ruku odozdo u usisni nastavak i okrenuti radno kolo. Ako je zazor ispravno namešten, radno kolo se može okretati. Ako je zazor premali, radno kolo se teško pokreće. Ponoviti podešavanje. **UPOZORENJE! Odsecanje ekstremiteta rotacionim komponentama! Na usisnom nastavku i radnom kolu mogu se formirati oštре ivice. Nositи заштитне рукајце које штите од posekotina!**
- Usisni nastavak je pravilno podešen. Pumpa se može ponovo ugraditi.

10 Greške, uzroci i otklanjanje

OPASNOST

Opasnost od fluida opasnog po zdravlje!

Kod pumpi u fluidima opasnim po zdravlje postoji opasnost po život! Za vreme radova nositi sledeću zaštitnu opremu:

- Zatvorene zaštitne naočare
  - Maska za zaštitu disajnih organa
  - Zaštitne rukavice
- ⇒ Navedena oprema predstavlja minimalni zahtev, uvažiti podatke iz pravilnika o radu! Operator mora da obezbedi da osoblje dobije i pročita pravilnik o radu!

OPASNOST

Opasnost po život usled električne struje!

Nepravilno postupanje pri električnim radovima dovodi do smrti usled električnog udara! Električne radove moraju da izvode električari u skladu sa lokalnim propisima.

OPASNOST

Opasnost od smrtonosnih povreda usled opasnog samostalnog rada!

Radovi u šahtovima i užanim prostorima, kao i radovi sa opasnošću od pada su opasni radovi. Ovi radovi ne smeju da se izvode kao samostalni rad! Radi sigurnosti mora biti prisutna još jedna osoba.

UPOZORENJE

Zadržavanje ljudi u radnom području pumpe je zabranjeno!

Za vreme rada pumpe mogu biti prouzrokovane (teške) telesne povrede! Zbog toga niko ne sme da se zadržava u radnom području. Kada osoblje mora da pristupi radnom području pumpe, pumpa mora da se stavi van pogona i osigura od neovlašćenog ponovnog uključenja!

UPOZORENJE

Oštре ivice na radnom kolu i usisnom nastavku!

Na radnom kolu i usisnom nastavku mogu da se stvore oštре ivice. Postoji opasnost od odsecanja ekstremiteta! Moraju da se nose zaštitne rukavice koje štite od posekotina.

Greška: Pumpa se ne pokreće

1. Prekid u dovodu struje ili kratak spoj / zemni spoj na vodu ili namotaju motora.
⇒ Neka električar proveri priključak i motor i po potrebi zameni.
2. Aktiviranje osigurača, zaštitnog prekidača motora ili nadzornih uređaja.
⇒ Neka električar proveri priključak i nadzorne uređaje i po potrebi zameni.
⇒ Neka električar ugradи i podesи zaštitni prekidač motora i osigurače prema tehnički propisanim merama i resetuje nadzorne uređaje.
⇒ Proveriti laku pokretljivost radnog kola, po potrebi očistiti hidrauliku.
3. Kontrola zaptivne komore (opciono) je prekinuo električno kolo (zavisno od priključka).
⇒ Pogledajte pod „Greška: Propuštanje mehaničkog zaptivača, kontrola zaptivne komore javlja grešku i isključuje pumpu“.

Greška: Pumpa radi, ali nakon kraćeg vremena je isključuje zaštita motora

1. Zaštitni prekidač motora je pogrešno podešen.
⇒ Neka električar proveri i popravi podešavanje aktiviranja.
2. Povećana potrošnja struje usled većeg pada napona.
⇒ Neka električar proveri vrednosti napona pojedinačnih faza. Konsultovati se sa distribucijom električne energije.
3. Na priključku postoje samo dve faze.
⇒ Neka električar proveri i popravi priključak.
4. Prevelika razlika napona između faza.
⇒ Neka električar proveri vrednosti napona pojedinačnih faza. Konsultovati se sa distribucijom električne energije.
5. Pogrešan smer obrtanja.
⇒ Neka električar popravi priključak.
6. Povećana potrošnja struje usled zapušene hidraulike.
⇒ Očistiti hidrauliku i proveriti dotok.

7. Gustina fluida je prevelika.

⇒ Konsultovati se sa službom za korisnike.

Greška: Pumpa radi, ne postoji protok

1. Nema fluida.

⇒ Proveriti dotok, otvoriti sve zasune.

2. Dotok je začepljen.

⇒ Proveriti dotok i otkloniti začepljenje.

3. Hidraulika je začepljena.

⇒ Očistiti hidrauliku.

4. Potisna strana cevovodnog sistema ili potisno crevo je začepljeno.

⇒ Otkloniti začepljenje i po potrebi zameniti oštećene komponente.

5. Rad sa prekidima.

⇒ Proveriti upravljački uređaj.

Greška: Pumpa se pokreće, ali se ne dostiže radna tačka

1. Dotok je začepljen.

⇒ Proveriti dotok i otkloniti začepljenje.

2. Zatvoriti klizne ventile na potisnoj strani.

⇒ Sve zasune potpuno otvoriti.

3. Hidraulika je začepljena.

⇒ Očistiti hidrauliku.

4. Pogrešan smer obrtanja.

⇒ Neka električar popravi priključak.

5. Vazdušni jastuk u cevovodnom sistemu.

⇒ Oduštići cevovodni sistem.

⇒ U slučaju česte pojave vazdušnih jastuka: otkriti mesto prodora vazduha i preduzeti mere sprečavanja, po potrebi ugraditi uređaje za odušivanje na navedenom mestu.

6. Pumpa vrši pumpanje uz preveliki pritisak.

⇒ Sve zasune na potisnoj strani potpuno otvoriti.

⇒ Proveriti oblik radnog kola i po potrebi upotrebiti drugi oblik radnog kola.
Konsultovati se sa službom za korisnike.

7. Pojave habanja na hidraulici.

⇒ Proveriti komponente (radno kolo, usisni nastavak, kućište pumpe); neka ih zameni služba za korisnike.

8. Potisna strana cevovodnog sistema ili potisno crevo je začepljeno.

⇒ Otkloniti začepljenje i po potrebi zameniti oštećene komponente.

9. Veoma gasoviti fluid.

⇒ Konsultovati se sa službom za korisnike.

10. Na priključku postoje samo dve faze.

⇒ Neka električar proveri i popravi priključak.

11. Preveliki pad nivoa punjenja tokom rada.

⇒ Proveriti snabdevanje/kapacitet sistema.

⇒ Tačke uključivanja/isključivanja upravljanja nivoom proveriti i po potrebi prilagoditi.

Greška: Pumpa radi nemirno i bučno.

1. Nedozvoljena radna tačka.

⇒ Proveriti konstrukciju pumpe i radnu tačku, konsultovati se sa službom za korisnike.

2. Hidraulika je začepljena.

⇒ Očistiti hidrauliku.

3. Veoma gasoviti fluid.
⇒ Konsultovati se sa službom za korisnike.
4. Na priključku postoje samo dve faze.
⇒ Neka električar proveri i popravi priključak.
5. Pogrešan smer obrtanja.
⇒ Neka električar popravi priključak.
6. Pojave habanja na hidraulici.
⇒ Proveriti komponente (radno kolo, usisni nastavak, kućište pumpe); neka ih zameni služba za korisnike.
7. Pohaban ležaj motora.
⇒ Obavestiti službu za korisnike; pumpu nam vratite u fabriku radi remontovanja.
8. Pumpa je ugrađena u zategnutom stanju.
⇒ Proveriti instalaciju i po potrebi ugraditi gumene kompenzatore.

Greška: Kontrola zaptivne komore javlja grešku ili isključuje pumpu

1. Stvaranje kondenzovane vode usled dužeg skladištenja ili velikih odstupanja temperature.
⇒ Pumpu kratko pokrenuti (maks. 5 min) bez štapne elektrode.
2. Povećano propuštanje na ulazu novih mehaničkih zaptivača.
⇒ Zameniti ulje.
3. Kabl štapne elektrode je neispravan.
⇒ Zameniti štapnu elektrodu.
4. Mehanički zaptivač je neispravan.
⇒ Obavestiti službu za korisnike.

Dalji koraci za otklanjanje grešaka

Ako ovde navedene tačke ne pomognu pri otklanjanju greške, kontaktirati sa službom za korisnike. Služba za korisnike može da pomogne na sledeći način:

- telefonskim ili pisanim putem.
- pružanjem pomoći na licu mesta.
- proverom i popravkom u fabrici.

U slučaju korišćenja usluga službe za korisnike mogu da nastanu dodatni troškovi! Tačne podatke o tome zatražite od službe za korisnike.

11 Rezervni delovi

Poručivanje rezervnih delova se vrši preko službe za korisnike. Kako biste izbegli povratna pitanja i pogrešne porudžbine, uvek navedite serijski broj ili broj artikla.
Zadržavamo pravo na tehničke izmene!

12 Odvod

12.1 Ulja i maziva

Pogonska sredstva moraju da se sakupljaju u odgovarajućim rezervoarima i da se odlažu na otpad u skladu sa važećim direktivama. Sve kapi treba odmah da se pokupe!

12.2 Mešavina voda/glikol

Pogonska sredstva odgovaraju klasi 1 zagađivača vode u skladu sa administrativnim propisom o materijama koje zagađuju vodu (VwVwS). Pri odlaganju na otpad moraju se poštovati važeće lokalne direktive (npr. DIN 52900 za propandiol i propilenglikol).

12.3 Zaštitna odeća

Nošena zaštitna odeća mora odmah da se odloži u skladu sa važećim lokalnim direktivama.

12.4 Informacije o sakupljanju iskorišćenih električnih i elektronskih proizvoda

Pravilno odlaganje i stručno recikliranje ovih proizvoda sprečava ekološke štete i opasnosti po zdravlje ljudi.

NAPOMENA**Zabranjeno je odlaganje otpada u kućno smeće!**

U Evropskoj uniji ovaj simbol se može pojaviti na proizvodu, pakovanju ili pratećoj dokumentaciji. On znači da se dati električni i elektronski proizvodi ne smeju odlagati sa kućnim smećem.

Za pravilno rukovanje, recikliranje i odlaganje na otpad datih dotrajalih proizvoda voditi računa o sledećim tačkama:

- Ove proizvode predavati samo na predviđena i sertifikovana mesta za sakupljanje otpada.
- Pridržavati se važećih lokalnih propisa!

Informacije o pravilnom odlaganju na otpad potražiti od lokalnih vlasti, najbližeg mesta za odlaganje otpada ili u prodavnici u kojoj je proizvod kupljen. Dodatne informacije u vezi sa recikliranjem nalaze se na www.wilo-recycling.com.

**13 Prilog
13.1 Startni momenti**
Nerđajući zavrtnji (A2/A4)

Navoj	Startni momenat		
	Nm	kp m	ft·lb
M5	5,5	0,56	4
M6	7,5	0,76	5,5
M8	18,5	1,89	13,5
M10	37	3,77	27,5
M12	57	5,81	42
M16	135	13,77	100
M20	230	23,45	170
M24	285	29,06	210
M27	415	42,31	306
M30	565	57,61	417

Zavrtnji sa Geomet prevlakom (čvrstoća 10,9) sa Nord-Lock pločicom

Navoj	Startni momenat		
	Nm	kp m	ft·lb
M5	9,2	0,94	6,8
M6	15	1,53	11
M8	36,8	3,75	27,1
M10	73,6	7,51	54,3
M12	126,5	12,90	93,3
M16	155	15,81	114,3
M20	265	27,02	195,5

13.2 Pogon sa frekventnim regulatorom

Motor se može pokrenuti na frekventnom regulatoru u serijskoj verziji (pod nadzorom IEC 60034-17). Pri određenom naponu preko 415 V/50 Hz ili 480 V/60 Hz morate se konsultovati sa službom za korisnike. Nominalna snaga motora bi trebalo da bude oko 10 % iznad potrebne snage pumpe zbog dodatnog zagrevanja usled viših harmonika. Kod frekventnih regulatora sa niskoharmoničnim izlazom može eventualno da se smanji rezerva snage od 10 %. Smanjenje harmonike se postiže izlaznim filterima. Frekventni regulator i filter moraju biti podešeni jedan prema drugom.

Proračun frekventnog regulatora se vrši prema nominalnoj struci motora. Treba da se obrati pažnja da pumpa, posebno u donjem području broja obrtaja, radi bez potresanja i vibracija. Mehanički zaptivači se u suprotnom mogu oštetiti ili neće dobro leći. Sem toga se mora obratiti pažnja na brzinu protoka u cevovodu. Ako je protok prenizak, povećava

se opasnost od naslaga čvrstih materija u pumpi i priključenom cevovodu. Preporučuje se minimalna brzina protoka od 0,7 m/s (2,3 ft/s) pri manometarskom transportnom pritisku od 0,4 bara (6 psi).

Važno je da pumpa u celom regulacionom području radi bez vibracija, rezonancija, klatnih momenata i prekomernih šumova (eventualno se raspitajte u fabrici). Povećana buka motora je normalna usled snabdevanja strujom koja je zahvaćena sekundarnim frekvencijama.

Prilikom podešavanja parametara frekventnog regulatora treba obavezno da se obrati pažnja na podešavanje kvadratne radne krive (radne krive U/f) za pumpe i ventilatore! Ona se brine za to da se izlazni napon kod frekvencija manjih od nominalne frekvencije (50 Hz, odn. 60 Hz) prilagodi potreboj snazi pumpe. Noviji frekventni regulatori takođe nude automatsku optimizaciju energije – time se postiže isti efekat. Za podešavanje frekventnog regulatora pridržavajte se uputstva za upotrebu frekventnog regulatora.

Kod motora koji se napajaju frekventnim regulatorima mogu da se pojave greške kod nadzora motora, zavisno od tipa i uslova instalacije. Sledeće mere opreza vam mogu pomoći da smanjite smetnje ili da ih izbegnete:

- Granične vrednosti vrha napona i brzine uključivanja po IEC 60034-25. Eventualno se mora ugraditi izlazni filter.
- Varijacija impulsne frekvencije frekventnog regulatora.
- U slučaju smetnji u kontroli zaptivne komore upotrebite spoljašnju dvostruku štapnu elektrodu.

Sledeće konstrukcione mere mogu takođe da doprinesu smanjenju odn. sprečavanju grešaka:

- Odvojeni vod za dovod struje za glavni i upravljački vod (u zavisnosti od ugradne veličine motora).
- Dovoljan razmak između glavnog i upravljačkog voda.
- Upotreba oklopljenih vodova za dovod struje.

Sažetak

- Trajan rad do nominalne frekvencije (50 Hz, odn. 60 Hz), uzimajući u obzir min. protok.
- Obratite pažnju na dodatne mere opreza na osnovu EMK-propisa (izbor frekventnog regulatora, filtera, itd.).
- Nikada ne prekoračujte nominalnu struju i nominalni broj obrtaja motora.
- Mora da postoji mogućnost za priključivanje sopstvenog nadzora temperature motora (bimetalni ili PTC senzor).

13.3 EX odobrenje

Ovo poglavlje sadrži dodatne informacije za rad pumpe u eksplozivnoj atmosferi. Celokupno osoblje mora da pročita ovo poglavlje. **Ovo poglavlje važi samo za pumpe sa EX odobrenjem!**

13.3.1 Oznake pumpi sa EX odobrenjem

Pumpe koje su dozvoljene za upotrebu u eksplozivnim atmosferama moraju na natpisnoj pločici da budu označene kako sledi:

- „Ex“ simbol odgovarajućeg odobrenja
  - EX klasifikacija
  - Broj sertifikacije (zavisno od odobrenja)
- Broj sertifikacije je, ako ima odobrenje, odštampan na natpisnoj pločici.

13.3.2 Klasa zaštite

Konstruktivna verzija motora odgovara sledećim klasama zaštite:

- Oklop otporan na pritisak (ATEX)
- Explosionproof (FM)

Za ograničavanje površinske temperature, motor mora najmanje biti opremljen limitiranjem temperature (1 kružna kontrola temperature). Regulacija temperature (2 kružna kontrola temperature) je moguća.

13.3.3 Namenska upotreba

OPASNOST

Eksplozija usled pumpanja eksplozivnih fluida!

Pumpanje lakozapaljivih i eksplozivnih fluida (benzina, kerozina itd.) u njihovom čistom obliku najstrože je zabranjeno. Postoji opasnost po život usled eksplozije! Pumpe nisu koncipirane za ove fluide.

ATEX certifikat

Pumpe su pogodne za rad u područjima ugroženim eksplozijom:

- Grupa uređaja: II
- Kategorija: 2, zona 1 i zona 2
- Pumpe se ne smeju primenjivati u zoni 0!**

FM-odobrenje

Pumpe su pogodne za rad u područjima ugroženim eksplozijom:

- Klasa zaštite: Explosionproof
- Kategorija: Class I, Division 1
- Napomena: Kada se ožičenje izvodi prema Division 1, instalacija u Class I, Division 2 je takođe dozvoljena.

13.3.4 Električno povezivanje

OPASNOST

Opasnost po život usled električne struje!

Nepravilno postupanje pri električnim radovima dovodi do smrti usled električnog udara! Električne radove moraju da izvode električari u skladu sa lokalnim propisima.

- Uvek izvodite električno priključivanje pumpe izvan eksplozivnog područja. Ako se mora izvesti priključivanje u okviru eksplozivnog područja, sprovedite to u kućištu koje ima ex-odobrenje (Protivpožarna zaštita po standardu DIN EN 60079-0)! U slučaju nepoštovanja, postoji opasnost po život usled eksplozije! Električar treba da izvede proces priključivanja.
- Svi nadzorni uređaji izvan „područja zaštićenih od probroja paljenja“ moraju da budu priključeni preko EX releja za razdvajanje (z. B. Ex-i Relais XR-4...).
- Tolerancija napona može iznositi maks. ±5 %.

Pregled mogućih nadzornih uređaja:

	FKT 50.1	FKT 57	FKT 63.1	FKT 63.2
Interni nadzorni uređaji				
Prostor sa stezalkama/prostor motora	•	•	•	•
Namotaj motora	•	•	•	•
Ležaj motora	o	o	o	o
Zaptivna komora	–	–	–	•
Komora za propuštanje	•	•	•	•
Senzor oscilacija	o	o	o	o
Eksterni nadzorni uređaji				
Zaptivna komora	–	–	–	o

Legenda: – = ne postoji / nije moguće, o = opcionalno, • = serijski

Svi dostupni nadzorni uređaji moraju uvek biti priključeni!

13.3.4.1 Nadzor prostora sa stezalkama / prostora motora i zaptivne komore

Priključivanje se vrši kao što je opisano u poglavlju „Električni priključak“.

13.3.4.2 Nadzor namotaja motora

OPASNOST

Opasnost od eksplozije usled pregrevanja motora!

Ako je limitiranje temperature pogrešno priključeno, postoji opasnost od eksplozije usled pregrevanja motora! Limitiranje temperature uvek zatvorite sa ručnom blokadom ponovnog uključivanja. To znači da se „dugme za blokadu“ mora ručno pritisnuti!

Motor je standardno opremljen ograničenjem temperature (1 kružna kontrola temperature). Motor opcionalno može da bude opremljen regulacijom i ograničenjem temperature (2 kružna kontrola temperature).

U zavisnosti od verzije termičkog nadzora motora, pri postizanju vrednosti praga mora da usledi sledeći režim isključivanja:

- Limitiranje temperature (1 temperaturni krug):

Kada se postigne vrednost praga, mora da usledi isključivanje **sa blokadom ponovnog uključivanja!**
  - Regulacija i ograničenje temperature (2 temperaturna kruga):

Kada se postigne vrednost praga za ograničenje temperature, može da se izvrši isključivanje sa automatskim ponovnim uključivanjem. Kada se postigne vrednost praga za ograničenje visoke temperature, može da se izvrši isključivanje **sa ručnom blokadom ponovnog uključivanja!**
- OPREZ! Oštećenje motora usled pregrevanja! Zato se moraju održavati podaci za maks. frekvenciju uključivanja i minimalnu pauzu za uključivanje!**

Priklučak termičkog nadzora motora

- Priklučite bimetalni senzor preko releja za upoređenje vrednosti. U tu svrhu se preporučuje relaj „CM-MSS“. Vrednost praga je ovde već unapred podešena. Priklučne vrednosti: maks. 250 V(AC), 2,5 A, cos φ = 1
- Priklučite PTC-senzor preko releja za upoređenje vrednosti. U tu svrhu se preporučuje relaj „CM-MSS“. Vrednost praga je ovde već unapred podešena.
- Priklučite štapne elektrode preko releja za upoređenje vrednosti! U tu svrhu se preporučuje relaj „XR-4“. Vrednost praga iznosi 30 kΩ.
- Povezivanje mora da bude izvršeno preko električnog kola sa sopstvenim osiguranjem!

13.3.4.3 Nadzor zaptivne komore (spoljašnje elektrode)

13.3.4.4 Nadzor komore za propuštanje

Priklučiti plivajući prekidač preko releja za upoređenje vrednosti! U tu svrhu se preporučuje relaj „CM-MSS“. Vrednost praga je ovde unapred podešena.

13.3.4.5 Nadzor ležaja motora

13.3.4.6 Rad na frekventnom regulatoru

Priklučivanje se vrši kao što je opisano u poglavlju „Električni priključak“.

- Tip frekventnog regulatora: Modulacija širine impulsa
- Trajni režim rada: 30 Hz do nominalne frekvencije (50 Hz ili 60 Hz). Uzeti u obzir najmanju brzinu protoka!
- Min. uklopna frekvencija: 4 kHz
- Maks. prenapon na steznoj letvi: 1350 V
- Izlazna struja na frekventnom regulatoru : maks. 1,5-struka nominalna struja
- Maks. vreme preopterećenja: 60 s
- Upotreba obrtnog momenta: kvadratna radna kriva pumpe
Potrebne karakteristike broja obrtaja/obrtnog momenta su dostupne na upit!
- Obratiti pažnju na dodatne mere opreza u vezi sa propisima o elektromagnetnoj kompatibilnosti (izbor frekventnog regulatora, filtera, itd.).
- Nominalna struja i nominalni broj obrtaja motora nikada se ne sme prekoračiti.
- Mora da postoji mogućnost za priključivanje sopstvene kontrole temperature motora (bimetali ili PTC senzor).
- Kada je klasa temperature označena sa T4/T3, važi klasa temperature T3.

13.3.5 Puštanje u rad

OPASNOST

Opasnost od eksplozije u slučaju pumpi koje nemaju ex-odobrenje!

Pumpe bez oznake Ex ne smeju da se koriste u području ugroženom eksplozijom! Postoji opasnost po život usled eksplozije! U okviru područja ugroženog eksplozijom upotrebljavajte samo pumpe sa ex-oznakom na natpisnoj pločici.

OPASNOST

Opasnost od eksplozije usled radio udara u hidraulici!

Za vreme rada hidraulika se mora provetrvati (kompletno napunjena fluidom). Ako protok padne ili hidraulika izroni, može doći do stvaranja vazdušnih jastuka. U tom slučaju nastaje opasnost od eksplozije npr. radio udarom zbog statičkog punjenja! Zaštita od rada na suvom mora osigurati isključivanje pumpe na odgovarajućem nivou.

OPASNOST

Opasnost od eksplozije u slučaju pogrešnog priključivanja zaštite od rada na suvo!

Kod rada pumpe u eksplozivnoj atmosferi zaštita od rada na suvo mora biti izvedena posebnim davačem signala (redundantno osiguranje upravljanja nivoom). Isključivanje pumpe mora biti izvedeno sa odgovarajućom ručnom blokadom od ponovnog uključivanja!

- Definiciju područja ugroženog eksplozijom mora da odredi operater.
- U području ugroženom eksplozijom smeju da se koriste samo pumpe sa EX odobrenjem.
- Pumpe sa ex-odobrenjem moraju imati tu oznaku na natpisnoj pločici.
- **Maks. temperatura fluida** se ne sme preći!
- Rad pumpe na suvo se mora sprečiti! Sprečite na objektu rad pumpi na suvo kako bi se sprečilo izranjanje hidraulike.
Po DIN EN 50495 za kategoriju 2 sigurnosno uređenje sa SIL- Level 1 i tolerancijom 0 na greške hardvera.

13.3.6 Održavanje

- Sprovesti po propisima radove na održavanju.
- Obavljati samo radove na održavanju koji su opisani u ovom uputstvu za ugradnju i upotrebu.
- Popravka na urezima zaštićenim od probaja paljenja sme da bude izvršena **samo** prema konstrukcionim smernicama proizvođača. **Nije dozvoljena** popravka u skladu sa vrednostima iz tabela 1 i 2 standarda DIN EN 60079-1.
- Koristiti samo navojne zavrtanje koje je odobrio proizvođač, koji odgovaraju minimalnoj klasi čvrstoće od 600 N/mm^2 ($38,85 \text{ long tons-force/inch}^2$)

13.3.6.1 Popravka obloge kućišta

Kod većih debljina slojeva može doći do elektrostatičkog punjenja lakiranog sloja. **OPASNOST! Opasnost od eksplozije! Pražnjenje može da izazove eksploziju unutar eksplozivne atmosfere!**

Ako se obnavlja premaz kućišta, on treba da iznosi maksimalno 2 mm (0,08 in)!

13.3.6.2 Zamena mehaničkog zaptivača

Zamena zaptivača za fluid i motor je striktno zabranjena!

13.3.6.3 Zamena priključnog kabla

Zamena priključnog kabla je strogo zabranjena!

Wilo – International (Subsidiaries)

Argentina WILO SALMSON Argentina S.A. C1295ABI Ciudad Autónoma de Buenos Aires T +54 11 4361 5929 matias.monea@wilo.com.ar	Cuba WILO SE Oficina Comercial Edificio Simona Apto 105 Siboney. La Habana. Cuba T +53 5 2795135 T +53 7 272 2330 raul.rodriguez@wilo-cuba.com	Ireland WILO Ireland Limerick T +353 61 227566 sales@wilo.ie	Romania WILO Romania s.r.l. 077040 Com. Chiajna Jud. Ilfov T +40 21 3170164 wilo@wilo.ro	Ukraine WILO Ukraine t.o.w. 08130 Kiev T +38 044 3937384 wilo@wilo.ua
Australia WILO Australia Pty Limited Murrarrie, Queensland, 4172 T +61 7 3907 6900 chris.dayton@wilo.com.au	Czech Republic WILO CS, s.r.o. 25101 Cestlice T +420 234 098711 info@wilo.cz	Italy WILO Italia s.r.l. Via Novegro, 1/A20090 Segrate MI T +39 25538351 wilo.italia@wilo.it	Russia WILO Rus ooo 123592Moscow T +7 496 514 6110 wilo@wilo.ru	United Arab Emirates WILO Middle East FZE Jebel Ali Free zone – South PO Box 262720 Dubai T +971 4 880 91 77 info@wilo.ae
Austria WILO Pumpen Österreich GmbH 2351 Wiener Neudorf T +43 507 507-0 office@wilo.at	Denmark WILO Nordic Drejergangen 9 DK-2690 Karlslunde T +45 70 253 312 wilo@wilo.dk	Kazakhstan WILO Central Asia 050002 Almaty T +7 727 312 40 10 info@wilo.kz	Saudi Arabia WILO Middle East KSA Riyadh 11465 T +966 1 4624430 wshoula@wataniaind.com	USA WILO USA LLC Rosemont, IL 60018 T +1 866 945 6872 info@wilo-usa.com
Azerbaijan WILO Caspian LLC 1065 Baku T +994 12 5962372 info@wilo.az	Estonia WILO Eesti OÜ 12618 Tallinn T +372 6 509780 info@wilo.ee	Korea WILO Pumps Ltd. 20 Gangseo, Busan T +82 51 950 8000 wilo@wilo.co.kr	Serbia and Montenegro WILO Beograd d.o.o. 11000 Beograd T +381 11 2851278 office@wilo.rs	Vietnam WILO Vietnam Co Ltd. Ho Chi Minh City, Vietnam T +84 8 38109975 nkminh@wilo.vn
Belarus WILO Bel IODOO 220035 Minsk T +375 17 3963446 wilo@wilo.by	Finland WILO Nordic Tillinmäentie 1 A FIN-02330 Espoo T +358 207 401 540 wilo@wilo.fi	Latvia WILO Baltic SIA 1019 Riga T +371 6714-5229 info@wilo.lv	Slovakia WILO CS s.r.o., org. Zložka 83106 Bratislava T +421 2 33014511 info@wilo.sk	
Belgium WILO NV/SA 1083 Ganshoren T +32 2 4823333 info@wilo.be	France Wilo Salmson France S.A.S. 53005 Laval Cedex T +33 2435 95400 info@wilo.fr	Lebanon WILO LEBANON SARL Jdeideh 1202 2030 Lebanon T +961 1 888910 info@wilo.com.lb	Slovenia WILO Adriatic d.o.o. 1000 Ljubljana T +386 1 5838130 wilo.adriatic@wilo.si	
Bulgaria WILO Bulgaria EOOD 1125 Sofia T +359 2 9701970 info@wilo.bg	United Kingdom WILO (U.K.) Ltd. Burton Upon Trent DE14 2WJ T +44 1283 523000 sales@wilo.co.uk	Lithuania WILO Lietuva UAB 03202 Vilnius T +370 5 2136495 mail@wilo.lt	South Africa Wilo Pumps SA Pty LTD Sandton T +27 11 6082780 gavin.bruggen wilo.co.za	
Brazil WILO Comercio e Importacao Ltda Jundiaí – São Paulo – Brasil 13.213-105 T +55 11 2923 9456 wilo@wilo-brasil.com.br	Greece WILO Hellas SA 4569 Anixi (Attika) T +302 10 6248300 wilo.info@wilo.gr	Morocco WILO Maroc SARL 20250 Casablanca T +212 (0) 5 22 66 09 24 contact@wilo.ma	Spain WILO Ibérica S.A. 28806 Alcalá de Henares (Madrid) T +34 91 8797100 wilo.iberica@wilo.es	
Canada WILO Canada Inc. Calgary, Alberta T2A 5L7 T +1 403 2769456 info@wilo-canada.com	Hungary WILO Magyarország Kft 2045 Törökbálint (Budapest) T +36 23 889500 wilo@wilo.hu	The Netherlands WILO Nederland B.V. 1551 NA Westzaan T +31 88 9456 000 info@wilo.nl	Sweden WILO NORDIC Isbjörnsvägen 6 SE-352 45 Växjö T +46 470 72 76 00 wilo@wilo.se	
China WILO China Ltd. 101300 Beijing T +86 10 58041888 wilobj@wilo.com.cn	India Wilo Mather and Platt Pumps Private Limited Pune 411019 T +91 20 27442100 services@matherplatt.com	Norway WILO Nordic Alf Bjerckes vei 20 NO-0582 Oslo T +47 22 80 45 70 wilo@wilo.no	Switzerland Wilo Schweiz AG 4310 Rheinfelden T +41 61 836 80 20 info@wilo.ch	
Croatia WILO Hrvatska d.o.o. 10430 Samobor T +38 51 3430914 wilo-hrvatska@wilo.hr	Indonesia PT. WILO Pumps Indonesia Jakarta Timur, 13950 T +62 21 7247676 citrawilo@cbn.net.id	Poland WILO Polska Sp. z.o.o. 5-506 Lesznowola T +48 22 7026161 wilo@wilo.pl	Taiwan WILO Taiwan CO., Ltd. 24159 New Taipei City T +886 2 2999 8676 nelson.wu@wilo.com.tw	
		Portugal Bombas Wilo-Salmson Sistemas Hidráulicos Lda. 4475-330 Maia T +351 22 2080350 bombas@wilo.pt	Turkey WILO Pompa Sistemleri San. ve Tic. A.S., 34956 İstanbul T +90 216 2509400 wilo@wilo.com.tr	

wilo

Pioneering for You

WILO SE
Nortkirchenstr. 100
44263 Dortmund
Germany
T +49 (0)231 4102-0
T +49 (0)231 4102-7363
wilo@wilo.com
www.wilo.com